

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Gherman Stepanovici Titov a înscris
al doilea pas al omului în spațiile astrale

Citiți în pag. 6-7:

Cucerirea Cosmosului

● De ce este nevoie de zborul omului în
Cosmos

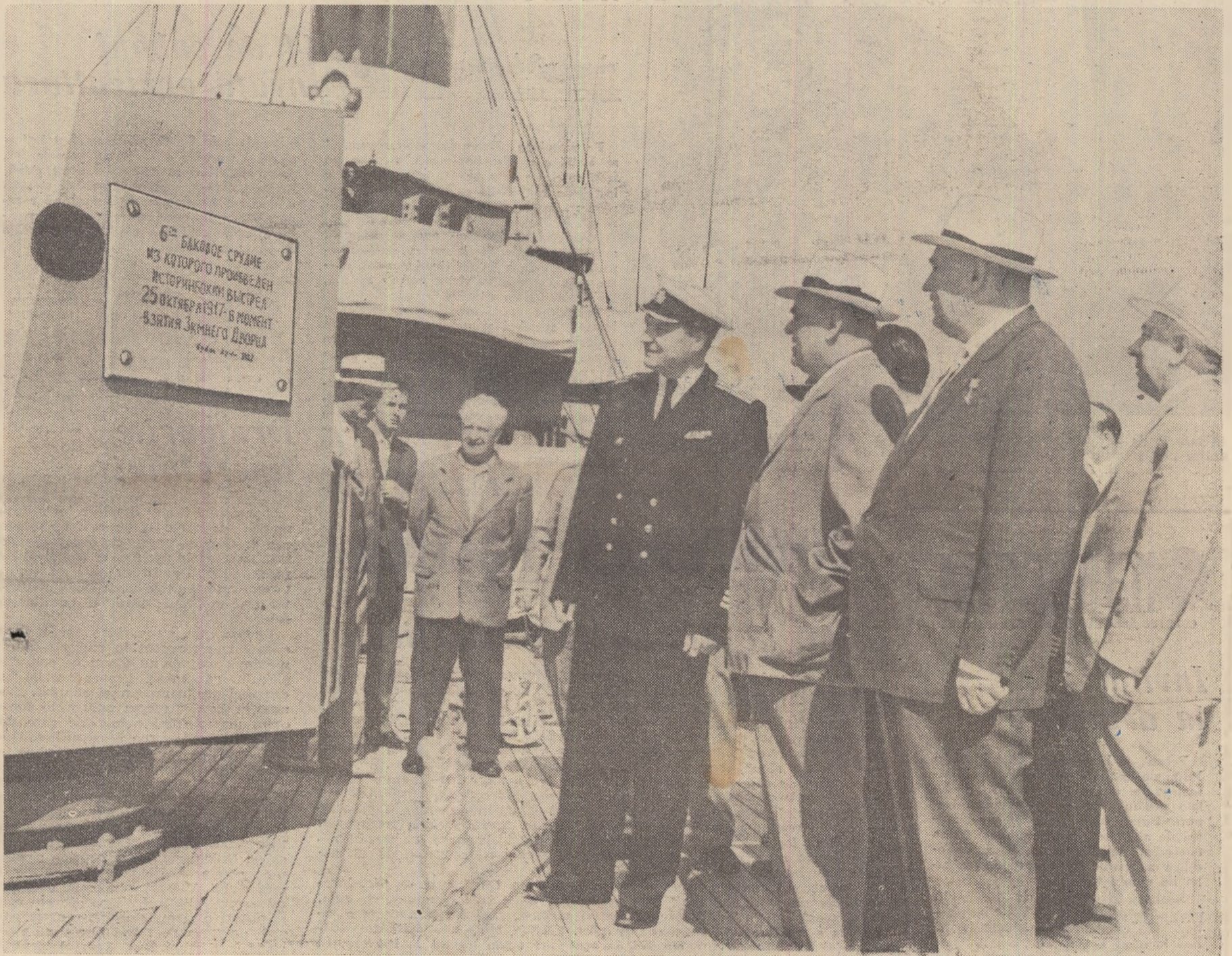
de S. Vernov

● Ce va urma?

de conf. univ. Alexandru Stratulescu

● Între Titov și Grissom

de Z. Florea

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej pe puntea crucișătorului „Aurora”

ÎN ACEST NUMAR:

Uvertură măreață la
**Un viitor
fixat în timp**

de
Al. Andrițoiu
(pag. 5)

**Cu Colea Răutu
despre cineaștii români
la Festival**

de
M. Arton
(pag. 9)

Anul XVII

32

(856)

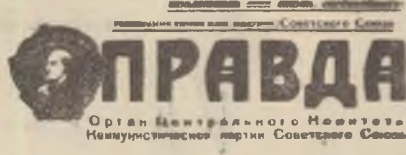
11 august 1961
12 PAGINI 1 LEU

In minele de aur din regiunea Magadan, lângă Marea Ochotsk, se întâmplă adesea multe ori ca minerii să găsească bucăți mari de aur nativ. Recent buldozeristul R. Daușev a descoperit o pepită uriașă de 14,150 kg.

Imagini ale eroismului cotidian

În curând, moscoviții și oaspeții capitalei sovietice vor putea vizita o nouă expoziție. În incinta Muzeului Revoluției armează să se deschidă marea expoziție „Uniunea Sovietică în perioada construcției desfășurate a comunismului”, organizată în cinstea celui de al XIII-lea Congres al P.C.U.S.

La sfârșitul anului trecut, opt expediții de specialiști au poposit în marile uzine și instituții, pe șantiere, în colhozuri și sovhozuri pentru a alege exponatele ce vor ocupa zece săli din muzeu. Acum, din Leningrad și Asia Centrală, din Urals și Siberia, din cele mai depărtate regiuni ale U.R.S.S. exponatele au început să sosească.

Pentru a da vizitatorilor o imagine cât mai apropiată de realitate, s-a stabilit ca majoritatea obiectelor să fie prezentate în mărime naturală. Numai când acest lucru nu este cu putință — ca, de pildă, în cazul stației cosmice cu baterii solare sau al hidrocentralei de la Bratsk — vizitatorii vor trebui să se mulțumească cu... machete.

Expoziția se va deschide în zilele Congresului. Săli speciale vor lăsa pe dezvoltarea industriei și economiei colhoznice, științei, artei, creșterea bunăstării materiale a poporului.

Principala țel al expoziției este de a relate, prin mijlocirea numeroaselor obiecte, despre oamenii sovietici, despre rezultatele muncii lor eroice în perioada care a trecut de la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S.

44 de cubani învață agricultura

Pe marginea „Drumului militar gruzin” se înalță o clădire luminoasă, cu etaj, pe frontispiciul căreia trecătorul poate citi o inscripție în limbile gruzină, rusă și spaniolă: „Școala de mecanizare a agriculturii nr. 80-Digomi”.

Inscripția în spaniolă a fost adăugată acum câteva zile. Și anume cu prilejul venirii la școală a 44 de tineri cubani, dintre care cel mai în vârstă are 26 de ani, iar cel mai tânăr abia 16.

Încăperile mari, însorite, manualele în limba spaniolă și pricepuții specialiști gruzini care le-au fost puși la dispoziție constituie laolaltă o ambianță cât se poate de prielnică pentru studii tinerilor cubani. Aceștia învață modul de funcționare a diverselor mașini agricole, manipularea lor, iar pe parcelele experimentale ale Institutului agronomic din Gruzia — bazele agronomiei și, bineînțeles, limba rusă, pe care și-o însușesc cu ușurință.

Recent, tinerii cubani au vizitat o uzină de reparare a locomotivelor și vago-

nelor de cale ferată, unde au fost intim-pinați cu multă căldură de gazdele lor, tineri muncitori sovietici. Cu acest prilej, Raphael Garcia, unul din invitații cubani, a declarat că sint cu toții profund recunoscători guvernului sovietic pentru posibilitatea pe care le-a oferit-o de a învăța în Uniunea Sovietică.

Drumurile tineretului

Tineretului îi sint deschise toate drumurile. El poate alege oricare dintre ele, și dacă pășește cu curaj ajunge fără îndoială la țel. Așa ar trebui să fie pretutindeni. Dar în realitate așa se întâmplă numai acolo unde omul muncitor este stăpînul țării, al destinului său.

Despre asta au vorbit tinerii care s-au întrunit recent în capitala Uniunii Sovietice venind din toate colțurile globului pămîntesc. Despre aceiași lucru vorbește în imagini și albumul „Tineretea lumii” recent apărut la Moscova, un reportaj publicistic care descrie, prin mijlocirea fotografiilor, viața tineretului sovietic în toată varietatea ei.

Autorii albumului — peste 50 de maestri ai artei fotografice din Uniunea Sovietică — au pătruns cu aparatele lor în cele mai mici amănunte ale vieții tineretului sovietic. Copilăria cu surisul ei fericit, cu jocuri, capricii și basme; școala, absolvirea ei și alegerea profesiei. Dificilă problemă, căci sint atîtea posibilități. Unii pot deveni constructori, alții metalurgiști sau agricultori, un grup de tineri pleacă să valorifice noi pămînturi. Sportul, teatrul, muzica sint de asemenea aproape de inima celor tineri. Fericita generație care are astăzi 18 ani cunoaște războiul numai din cărți și din povestirile părinților. E un lucru bun dar pe care n-ar trebui să-l uite.

De aceea o pagină înfățișează, pe un fond întunecat, un corb lângă cadavrul unui soldat. Autorii avertizează astfel: amintiți-vă, tinerilor, de cenușa incendiilor, de singele vărsat, de explozia bombei atomice de la Hiroșima. E un lucru greu de uitat și în mințile voastre.

Albumul „Tineretea lumii”, apărut în editura „Tinăra gardă”, face o puternică impresie.

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 6 telefon 13 03 10.

Invitație la drumetrie

Recent, la Leningrad a luat ființă un Birou de excursii, unic în felul lui. Amatorii de excursii pot reține aici bilete pentru vapoare, avioane sau trenuri. Biroul oferă turiștilor posibilitatea de a călători fără a fi neapărat în concediu. Această formă nouă de odihnă a apărut după introducerea zilei de muncă reușe.

Sîmbăta, la ora două, la porțile citei unei uzine ori instituții oprește un autobuz. În numai câteva minute turiștii lasă în urmă orașul. Cele opt itinerarii pentru autobuze fac cunoscute călătoriilor istmul Kareliei, orașele Tallin, Riga, Pskov, Novgorod, munții Pușkin, orașele Narva și Tartu. În toate aceste locuri excursioniștii au la dispoziție hoteluri bine amenajate și mese gustoase. Ghidul Biroului de excursii vorbește turiștilor despre locurile de luptă memorabile din împrejurimile Leningradului și despre monumentele trecutului. Călătoriile iau sfîrșit duminică noaptea.

Cu avionul se pot face excursii la Riga și Tallin iar cu vaporul la Viborg sau insulele Valaam de pe lacul Ladoga.

Dacă turiștii au la îndemînă o săptămînă întreagă pot pleca cu vaporul pe itinerariul Leningrad-Iacul Onega, prin Ladoga și Svir și pot opri la Kiji, unde se află o biserică antică cu opt cupole, monument unic al arhitecturii ruse.

Amatorii de excursii pe Volga pot folosi itinerariul: Kalinin-Astrahan-Moscova-Kalinin.

СОВЕТСКАЯ РОССИЯ

5.300 de kilometri electrificați

La 1 octombrie, calea ferată electrică Moscova-Irkutsk va fi dată în întregime în funcțiune. Va fi un dar oferit de constructorii celui de al XXII-lea Congres al Partidului Comunist.

Electrificarea magistralei transiberiene pînă la Irkutsk va însemna o mare victorie. Este vorba de un traseu de 5300 de kilometri. Spre a da o idee despre această distanță e de ajuns să amintim că lungimea totală a căilor ferate electrificate din S.U.A. însumează 3943 de kilometri.

Artera de cale ferată Moscova-Irkutsk are o mare însemnătate pentru viața economică a țării. Ea va lega mai direct Moscova cu Uratul, nordul Kazahstanului, Siberia apuseană și răsăriteană. Avantajele vor fi apreciable. Să începem cu combustibilul. Mai înainte, acesta trebuia transportat din loc în loc, era nevoie de baze de alimentare. Acum nu va mai fi nevoie de așa ceva, ceea ce va îngădui realizarea unei economii de 18 milioane de tone cărbuni pe an.

În același timp va spori și viteza trenurilor. După cum se știe, locomotivele electrice sint mult mai puternice decît cele cu aburi. Și apoi, n-au nevoie să fie alimentate cu apă și cărbuni, ceea ce va duce la o reducere a timpului de staționare în gări. Acum, eînci ani, distanța Moscova-Irkutsk era parcursă în 124 de ore, iar acum numai în 106 ore. În scurt timp ea va fi și mai mult scurtată.

Elicopterele lansează pompieri

Pădurea era cuprinsă de flăcări... Deasupra unei poienițe, în imediata apropiere a incendiului, s-au desțelut una după alta patru parașute. Erau pompierii de la serviciul operativ Șarinsk care pomiseră fără întârziere la acțiune. Munca nu era ușoară și, mai ales, era primejdioasă.

Apropiindu-se de hotarul incendiului, cei patru și-au pregătit cătușele cu exploziv. Au urmat câteva bubuituri puternice după care pămîntul, zvrilit în aer, a căzut ca un nor greu peste flăcări, oprindu-le înaintarea. Apoi pompierii au început să minuiască lopețile. Fumul le

țâca răsullarea, îi tăcea să lăcrimeze, dar nu le slăbea ritmul. În numai o oră și un sfert de la aterizare, incendiul a fost stins.

Este numai un exemplu din munca plină de eroism a pompierilor din grupele aviației ale serviciului operativ sovietic. Avioanele și elicopterele serviciului de protecție a pădurilor sint în orice clipă „gata de luptă”. Parașutiștii pompieri sint oameni curajoși și bine pregătiți. Nu rareori li se întâmplă să sară de la 400 de metri. Prima munca lor curajoasă ei salvează de la dezastru mii de hectare de păduri cu lemn prețios.

Ai vrea să scrii cât mai mult, să cuprinzi toate cele văzute și auzite, să poți da viață pe hirtie sentimentelor de căldă și sinceră prietenie pe care le manifestă oamenii sovietici față de țara noastră, față de Partidul nostru, față de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, pe care muncitorii de la depoul Moscova-Triaș l-au numit cu dragoste „primul feroviar al României”, iar muncitorii din Leningrad „Gheorghe Afanasievici — oaspetele nostru drag”.

În mersul mașinii, din goana trenului sau pe măsuta din avionul IL-18, văzute în aceste zile de neuitat se conturează parcă de la sine în carnetul de reporter.

Moscova. O dimineață radioasă de august. Cortegiul de mașini al delegației noastre își face intrarea în Expoziția realizărilor economice naționale a Uniunii Sovietice. Pe alei, mii și mii de vizitatori, oameni veniți din toate colțurile uriașei Țări Sovietice, din Kamceatka și Urali, din Gruzia și Leningrad. Mașina în care se află tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej e înconjurată de vizitatori. Fiecare vrea să-i strângă mina, să-i ureze bun venit. O colhoznică îl roagă să primească darul ei modest: câteva mere culese din pomii gospodăriei experimentale care se află la Expoziție.

În timpul vizitei, moscoviții și participanții la Expoziție au făcut o căldă manifestare de simpatie delegației noastre. Membrii delegației au vizitat numeroase pavilioane. În pavilionul „Construcția de mașini”, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a interesat îndeaproape de funcționarea strungurilor automate cu comandă program, mândrie a colectivului de la uzinele „Krasnii Proletarii” din Moscova.

Am fost impresionat de felul în care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej cunoaște specificul muncii noastre, a metalurgistilor, ne-a spus reprezentantul uzinei, care dăduse explicații delegației noastre.

Același lucru l-au declarat nenumărați muncitori, tehnicieni și ingineri care au dat lămuriri în timpul vizitelor prin întreprinderile din Uniunea Sovietică. Conducătorul delegației noastre s-a interesat îndeaproape de noile metode de muncă, de introducerea tehnicii noi, de viața oamenilor, de preocupările lor.

Popas la Muzeul Revoluției... Fiecare obiect, fiecare fotografie, fiecare document vorbește despre lupta unui mare popor, despre cele trei revoluții, despre Partidul Comunist care conduce poporul sovietic spre înfăptuirea visului de aur al omenirii: comunismul.

În câteva rânduri nu poți descrie marea bogăție de exponate din Muzeul Revoluției. În carnetul tuturor ziariștilor români care însoțesc delegația de partid și guvernamentală a R.P.R. sînt, însă, desigur, subliniate două cuvinte: „exponate noi”.

Căci Muzeul se îmbogățește mereu. Mărețele evenimente ale zilelor noastre sînt și ele oglindite în sălile pe care le vizităm. Ultima vitrină prezentată oaspeților din R.P. Română a fost instalată chiar în ultimele zile. Vitrina adăpostește zările care au publicat proiectul de Program al P.C.U.S. și numeroase declarații ale oamenilor sovietici și ale prietenilor de peste hotare despre acest măreț Manifest Comunist al vremii noastre.

Leningrad... Orașul-erou era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Steaguri românești și sovietice fluturau în bătaia vîntului ce adia dinspre Marea Baltică.

Pășind prin orașul-erou de care sînt legate atîtea momente glorioase ale istoriei ruse, orașul de unde salva „Aurora” a vestit începutul unei ere noi, ești pătruns de o emoție puternică.

În dimineața aceea de duminică, cînd a sosit delegația noastră, podul Kirov, cheurile fluviului Neva, erau o mare de oameni. Într-un film documentar am văzut, nu de mult, imagini din cele 900 de zile ale blocadei hitle-

Delegația de partid și guvernamentală a R. P. Romîne în Uniunea Sovietică

riste. Fasciștii ajunseseră pînă la marginea orașului, în locul unde acum este stația de metro Avtovo. Petrodvoret-ul — minunatul complex de muzee, parcuri și palate — Petrodvoret-ul cu fîntînile-i unice în lume, mîndrie a leningrădenilor, fusese transformat de hitleriştili în grajd. Acum, pe străzile Leningradului în întîmpinarea inafților oaspeți din România se aflau cei care au înfrînt blocada, cei care au reconstruit orașul, care l-au făcut și mai frumos decît înainte.

Ora 10,45 — clipe emoționante. Se anunță lansarea în Cosmos a rachetei „Vostok 2”, pilotată de Gherman Titov. În câteva clipe, în jurul difuzoarelor se strîng imenși ciorchini de

vasului. Membrii echipajului de as-tăzi al „Aurorei”, urmași ai celor care au luptat cu arma în mînă pentru victoria Revoluției l-au rugat pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej și pe ceilalți membri ai delegației să se fotografieze împreună. Imaginea aceea va rămîne în albumul de onoare al vasului ca o mărturie a trainiceii prietenii dintre popoarele noastre.

Smolnii, Petrodvoret, metrul — iată câteva din locurile pe care le-a vizitat delegația noastră la Leningrad. Cu nerăbdare au așteptat vizita delegației noastre muncitorii de la uzinele „Kirov”.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Expoziția realizărilor economice naționale a Uniunii Sovietice

oameni. Mașinile se opresc, deschid portierele și pun la maximum aparatele de radio.

La reședința delegației noastre, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej face o declarație ziariștilor. Puțin timp după aceea declarația este transmisă de Radio-Moscova și de Radio-București. Ediția specială a „Pravdei” o inserează la loc de cinste. — Pentru noi leningrădenii, astăzi este o zi de mari bucurii, ne-a spus Ivan Aktinov, maistrul la întreprinderea „Lenenergo”. În această zi măreță cînd tov. Titov zboară în Cosmos, orașul nostru e vizitat de delegația țării dumneavoastră. Cuvintele de felicitare adresate de conducătorul delegației romîne țării noastre cu prilejul lansării cu succes a celei de a doua nave cosmice cu om la bord, ne-au mișcat profund.

Delegația își începe vizitele prin orașul-erou.

La un chei — majestoasă, odihnind în ancoră, „Aurora”. Căpitanul de rangul trei Azarov, îl conduce pe membrii delegației noastre prin micul muzeu amenajat pe vas. Și în fața ochilor se desfășoară file din istoria luptelor revoluționare. La 24 octombrie 1917, tunul acesta a răspuns la comanda: „loc”, trăgînd asupra Pa-

Turbinele pentru hidrocentrala Volhov, prima mare hidrocentrală sovietică, primul tractor sovietic, tancurile care i-au izgonit pe fasciști, marile turbine pentru spărgătorul de gheață atomic „Lenin” — toate și-au început drumul aci, în halele acestea unde muncitorii au întîmpinat cu căldură delegația noastră. Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej s-a întîlnit cu maistrul, cu muncitorii, s-a interesat de noile metode folosite în construcția corpurilor de turbine, s-a oprit înde-lung la turnătorile în dreptul preseilor automate de formare, o instalație cum nu există multe în lume. Și iată-ne într-o hală a uzinei. Mii de muncitori îi ovăionează pe înalții oaspeți din România. Desigur, stimați cititori, ați aflat din ziare sau de la radio cum s-a desfășurat acest impresionant miting al prieteniei sovieto-romîne. Printre cei care au transmis un călduros salut poporului nostru, a fost și bătrînul comunist de la uzinele „Putilov”, Mirosnikov. Cuvintele-i simple au mers la inimă tuturor.

— Noi am contribuit în 1917 la traducerea în viață a primului Program al Partidului nostru. De aci, din această secție porneam cu arma în mînă la luptă împotriva albilor. Sintem mîndri că am putut îndeplini și pre-

vederile celui de-al doilea Program al Partidului. Din uzina noastră au pornit spre întreaga țară instalații și agregate care s-au înscris în minunatul capitol al socialismului — industrializarea. Noi, muncitorii de la „Kirov”, urmașii muncitorilor de la uzinele „Putilov”, vom contribui cu toate forțele noastre la traducerea în viață a celui de-al treilea Program al P.C.U.S., Programul comunismului”.

Întreaga asistență a aplaudat prelung. Lingă mine se afla un bătrîn de vreo 65-70 de ani. Aplauda și el cu înflăcărare.

— E Mihail Alexeev, mi-a șoptit un ziarist sovietic.

Și mi-am adus aminte de cele ce mi se povestiseră despre el. Cu câteva ore înainte de sosirea lui Lenin în Gara Finlandeză, în aprilie 1917, Mihail Alexeev străbătuse cartierul Viborg, din casă în casă, din om în om, anunțînd marea veste. Împreună cu el, acolo în gară, lingă mașina blindată s-a aflat în ziua aceea și comunistul Mirosnikov, care tocmai vorbea de la tribuna mingulului ce se desfășura la uzinele „Kirov”.

Le priveam fețele în clipa cînd miilor de oameni prezenți la miting li se vestea că Gherman Titov aterizase cu bine.

Cei doi bătrîni aveau lacrimi în ochi, lacrimi de bucurie și emoție că trăiesc aceste vremuri minunate, că văd cum slovele de loc ale Programului Partidului Comunist se transformă în realitate.

— Vă urez noi succese, dragi tovarășii, fericire în viață — s-a adresat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej celor prezenți în marea hală a uzinelor „Kirov”.

Iar răspunsul miilor și miilor de muncitori de la uzinele „Kirov” a fost un „ura” prelung.

De la Leningrad la Tbilisi sînt mii de kilometri. Avionul trece peste culmile semețe ale Elbrusului și Kazbekului, pentru a ateriza în inorșitul oraș al Gruziei. Același căldă primire ca la Leningrad a fost făcută delegației noastre și aci, în inima Caucazului.

Întreg orașul ieșise în stradă spre a-l saluta pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej și pe ceilalți membri ai delegației de partid și guvernamentale. În lumina inserării, orașul Tbilisi arborează parcă straine de vrajă. Oaspetelui ce intră în oraș i se întîlșează panorama cetății seculare Narekal și a clădirilor noi, a fabricilor și uzinelor apărute în anii Puterii sovietice. Privirea e atrasă de o imensă statuie de femeie, simbolul Gruziei. Într-o mînă femeia ține cupa tradițională de vin — pentru prieteni; într-alta paloșul — pentru dușmani.

„Capitala Gruziei sovietice își întîmoină cu drag oaspeții” — scria cu litere albe pe un uriaș panou înfipt pe unul din dealurile orașului Tbilisi.

Și într-adevăr, primirea făcută de locuitorii din Tbilisi a fost căldă, frățească.

— Ne-ați arătat căldura și frumusețea sufletului gruzin, a spus tovarășul Ion Gheorghe Maurer, adresîndu-se muncitorilor de la marile uzine din Rustavi.

Da, în țara munților înzăpezii și a cîmpurilor mănoase, a orașelor unde istoria seculară este continuată în ritm sovietic de oamenii Gruziei noi, primirea făcută delegației noastre a fost minunată.

În mersul mașinii, în goana trenului sau pe măsuta din avionul IL-18 cele văzute în aceste zile ale vizitei delegației de partid și guvernamentale a R.P.R. în Uniunea Sovietică se conturează parcă de la sine în carnetul de reporter, pe care l-am răsfoit acum împreună.

Călătoria continuă.

Al. Stark

Tbilisi, 9 august.

DRUMUL ÎN COSMOS

(XIII)

— Text prescurtat —

În macheta cabinei era recreat nu numai zborul normal, așa cum trebuia să decurgă conform calculelor, ci și diverse variante de zbor pentru caz de avarie. Într-un cuvânt, zburam de-abinelea, deși nu păresem Pământul, echipați cu scafandru de protecție, cu cască și mănuși ermetice pentru protejarea vieții cosmonautului și a capacității lui de muncă în cazul pierderii etanșeității. Și încă ceva, atît hrana cît și apa le primeam în interiorul echipamentului.

După un asemenea antrenament, îmi spuneau tovarășii din grupa al cărei șef eram, obosești mai rău decît pe centrifugă, cu toate satisfacțiile pe care îți le dă mașinaria aia...

— Nu-i nimic, îi linișteam, toate via la timpul lor pentru cel ce știe să aștepte.

Curînd am aflat, plini de bucurie de lansarea cu succes a satelitului artificial de șase tone și jumătate, apoi, la numai o săptămînă după asta, de lansarea de pe un satelit similar a stației automate interplanetare cu direcția planeta Venus. Lansarea cu succes a acestei stații, care purta la bord fanionul cu emblema de stat a U.R.S.S., a inaugurat zborurile spre planetele sistemului nostru solar.

Eu mă simțeam cum nu se poate mai bine. Mă neliniștea, însă, Valea care, de la o zi la alta, trebuia să devină lamă. De data asta îmi doaream un băiat, iar soția o fată.

Pînă la urmă a rămas totuși pe-a ei, căci în ziua de șapte martie mi-a născut o fetiță. Iar peste două zile, în ziua de nouă martie, tovarășii m-au înconjurat surîzători și mi-au spus:

— Ei, țara, încă un cadou, de ziua nașterii tale...

— Ce cadou? m-am mirat.

— Cum, n-ai aflat? A fost lansată a patra navă-satelit...

În aceeași zi noua navă-satelit s-a întors pe Pământ cu pasagerii ei, cîinele Cernușka și alte vietăți mai mici, precum și un manechin instalat în fotoliul pilotului. Scopul lansării fusese verificarea rezistenței navei cosmice, a funcționării aparatului menit să asigure zborul omului în Cosmos. După toate probabilitățile, un astfel de zbor avea să aibă loc curînd.

După cîteva zile, la constătuirea frunțașilor în agricultură din ținutul Telinii, vorbind despre o nouă pagină glorioasă din istoria patriei noastre — valorificarea pămînturilor injevenite, Nikita Sergheevici Hrușciov a declarat: „Sîntem convinși că nu e departe ziua cînd prima navă cosmică cu un om la bord se va avînta spre Cosmos!” Acum se putea afirma pe bună dreptate că în scurt timp careva dintre noi avea să ia startul.

Dar nu numai în țara noastră se făceau pregătiri pentru zborul omului în Cosmos. Și în Statele Unite ale Americii se făceau astfel de pregătiri. Zborul pe o rachetă cu o traiectorie balistică, plănuț în S.U.A., nu putea fi, însă, la drept vorbind, un zbor cosmic cu urmarea, evident, să producă senzație. Încă de la începutul lucrărilor, la care acum participa activ și grupul nostru de candidați cosmonauți, oamenii de știință și constructorii sovietici își îndreptaseră eforturile în altă direcție, creînd sateliți grei ai Pământului și nave cosmice de mari dimensiuni. Aceasta este linia de primărie de dezvoltare a zborurilor cosmice în U.R.S.S. Constructorul șef ne spunea că numai pe această cale va putea fi rezolvată sarcina zborului omului în spațiul cosmic.

Cucerirea Cosmosului de către poporul sovietic este legată de unușul progres al științei și tehnicii în țara noastră. Socoteam că zborurile cu nave cosmice vor îngădui științei să răspundă la multe probleme și, poate, la aceea care frămîntă cel

mai mult mințile oamenilor: cum a luat naștere Universul.

În natură se simțea suflul primăverii. Dar și în familia noastră era primăvară: ni se născuse a doua fetiță și-i dădusem un nume primăvărat: Galocika. Eu n-aveam, însă, timp să mă ocup de micuța căci trebuia să plec la cosmodrom, unde era pregătită, pentru ultima lansare de

Aflasem că nava pe care urma să fie efectuat zborul fusese numită „Vostok”.

Am plecat mai mulți cosmonauți, căci era destul ca primului candidat să-i cadă un fir de praaf în ochi, să-l crească temperatura fie și cu o jumătate de grad sau să i se iutească pulsul cu cinci bătăi ca să fie înlocuit cu altul. Tovarășii mei erau la

— Acum dormi! — mi-a spus.

— Să dorm? Imediat — am răspuns decît și m-am suit în pat.

În aceeași încăpere se afla și cosmonautul doi. De cîteva zile aveam același program, trăiam ca niște frați gemeni. La un moment dat Evgheni Anatolievici a intrat iar în odaie.

— Băieți, să vă ajut cumva să adormiți? — ne-a întrebat, virînd minime în buzunarele halatului imaculat.

Am refuzat într-un glas somniferele. Dar cred că Evgheni Anatolievici nici n-avea la el, căci știa că am refuzat să luăm. Medic bun, cunoștea particularitățile pacienților.

Evgheni Anatolievici n-a închis ochii toată noaptea ci s-a plimbat în jurul clădirii. Îl știam zgomotal mașinilor care treceau pe șosea. Noi însă, am dormit ca niște prunci.

La 5,30 dimineață, a intrat în dormitor și mi-a zgîlțit ușor de umăr.

— Iura, trebuie să te scoli.

— Da? Acum sînt gata...

Într-o clipă am fost în picioare. Cosmonautul doi s-a sculat și el fredonînd un cîntec vesel despre lucrări-mioare, compus de noi.

După obișnuitele exerciții de înviorare și spălatură cu apă rece, am dejunat din tuburi: piure de carne, gem de coacăze și cafea. Apoi a urmat examenul medical dinaintea zborului... Sosise clipa să îmbrac echipamentul cosmic. Am pus o salopetă călduroasă dintr-un material moale și ușor, de culoare albastră. Apoi tovarășii m-au îmbrăcat cu un scafandru de protecție portocaliu deschis, care trebuia să asigure menținerea capacității de muncă în orbită în orice condiții. Mi-am înfundat pe cap cocoforul alb, iar deasupra casca ermetică pe care scria cu litere mari: „U. R. S. S.”

La un moment dat și-a făcut apariția constructorul șef. Pentru prima oară îl vedeam îngrijorat și obosit — probabil că nu dormise toată noaptea. Mi-a dat niște indicații și statură, pe care nu le mai primisem pînă atunci și care-mi puteau fi de folos în timpul zborului. Și mi s-a părut că, după ce-i văzuse pe cosmonauți și vorbise cu ei, devenise mai vioi.

Apoi s-a apropiat de noi un autobuz special utilat. M-am așezat în fotoliul „cosmic”, care semăna cu cel din cabina navei. Autobuzul a pornit repede pe șosea. Încă de departe am văzut corpul argintiu al rachetei avîntat spre cer, înzestrat cu șase motoare cu o capacitate totală de 20 milioane c.p. Racheta semăna cu un far gigantic în vîrful căruia strălucea prima rază de soare.

— Un milion de kilometri înălțime, un milion de kilometri vizibilitate — am auzit la un moment dat. Numai un pilot putea vorbi așa — mi-am spus.

Pe pista de lansare i-am văzut pe Teoreticianul Cosmonauticii și pe constructorul șef. Mai erau și membrii Comisiei de stat pentru efectuarea primului zbor în Cosmos, conducătorii ai cosmodromului și echipei de start, oameni de știință, constructorii doi și, bunul meu prieten, cosmonautul vestit, bunul meu prieten, cosmonautul vestit și alți cosmonauți. Totul era scaldat în lumina caldă a zilei ce începea.

Neîdăbdarea sporea. Oamenii își priveau cîr racheta și aveau erau gata de zbor. Trebuia să urmeze instalarea cosmonautului în cabină, ultima verificare a tuturor instalațiilor și startul.

M-am apropiat de președintele Comisiei și am raportat:

— Primul zbor pe nava cosmică „Vostok”.

— Drum bun! Îți urăm succes! — mi-a răspuns președintele Comisiei, stingîndu-mi cu putere mina.

(Va urma)

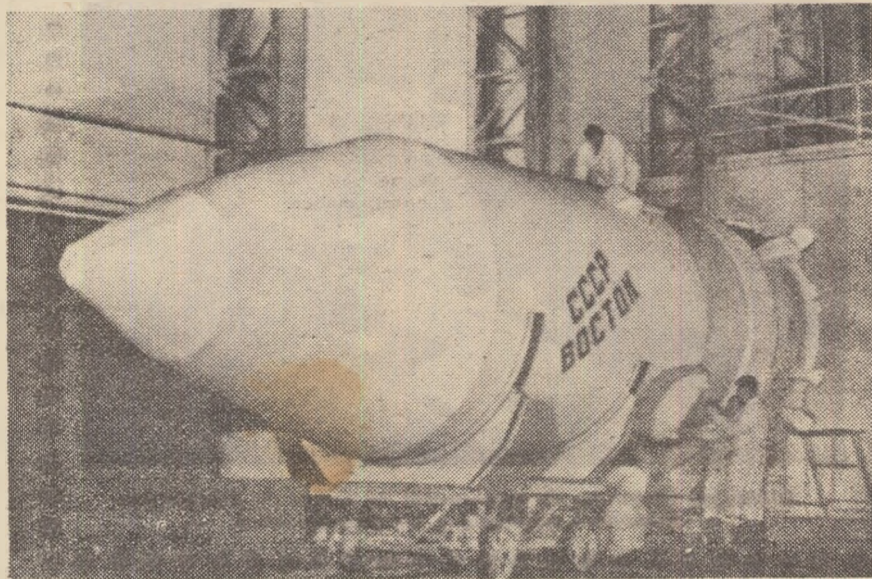
de IURI GAGARIN

control, nava cosmică, cu animale de experiență și un manechin așezat în fotoliul pilotului. Cosmodromul este o vastă construcție situată departe de șosele și indestruvit de un personal calificat de ingineri și tehnicieni. Pe cosmodrom sînt montate și pregătite pentru lansare puternicele rachete cu nave cosmice și tot de aici își iau zborul spre înălțimi.

Priveam plin de admirație și, aș spune, cu venerație, gigantica construcție ce aducea cu un turn sau cu un far. Cățelușa Zviodocika și tovarășii ei de drum fuseseră urcați în cabina ermetică, după care s-a procedat, de cîteva ori, la o verifi-

fel de noapte pregătiți pentru zbor ca și mine. Împreună cu noi au plecat cîteva specialiști și un medic. Alături de mine se afla cosmonautul doi — un pilot remarcabil, comunist, un om plin de viață. Altfel eu cît și tovarășul meu, care în orice clipă ar fi putut să-și ocupe locul în cabina navei „Vostok” — ne simțeam excelent.

La cosmodrom eram așteptați. Am fost însoțim de mulți specialiști cunoscuți și de constructorul șef. Venise pe cosmodrom și Teoreticianul Cosmonauticii, cum îi spuneam între noi remarcabilului om de știință sovietic care conducea căruia se efectuasera calculele zborului cosmic. Tot timpul era împreună cu constructorul

Nava cosmică „Vostok” (cadru din filmul „Drumul spre stele”).

care a tuturor instalațiilor. Dintr-o clipă în alta urma să fie dat startul.

În clipa aceea fără să vreau îmi imaginam că nu Zviodocika era echipată ci eu, că mă și aflam acolo, în cabina navei cosmice gata să se avînte spre cer. Mă gîndeam că s-ar putea ca eu să fiu primul om care să zboare în Cosmos.

Deodată am auzit: Start! O comandă scurtă, ca o salvă. Ca o ființă vie, rațională, racheta a rămas suspendată cîteva clipe deasupra pămîntului, pe gînduri parcă, și pe neașteptate, stîrnind o adevărată vîjle de foc, a dispărut din fața ochilor noștri, lăsînd în urmă o diră scîmbească. Totul se petrecuse așa cum îmi imaginasem.

— La fel o să te petrecem și pe tine, Iuri? — m-au întrebat tovarășii.

Scena la care asistasem mă impresionase puternic. Acasă, Valea m-a întrebat de ce eram așa de bucurios și pe unde umbra toată vremea.

— Zbor în Cosmos. Pregătește valiza — am încercat să scap cu o glumă.

— Ți-am pregătit-o — mi-a răspuns Valea și am înțeles că știa totul.

Miercuri, 12 aprilie

...Se apropia ziua zborului. Trebuia să plecăm la cosmodromul Baikonur.

șef și îmi dădeam seama că oamenii aceștia nu pot să aibă niciodată liniște, că mereu au să caute ceva nou, cutăzător. Numai colaborarea creatoare dintre acești doi corifei ai științei sovietice, dintre mari colective de oameni de știință și ingineri anite printr-o idee îndrăznească, a putut da naștere navei cosmice, fixîndu-i un traseu sigur în jurul planetei cu înțelegerea în bune condițiuni pe Pământ.

Cosmodromul ne stînea admirație și entuziasm. Timpul se scurgea repede. Eram în preziua zborului. Ni s-a dat repaos complet. Am pus magnețonul. Se auzea o muzică suavă, cântărească. Seaua am jucat biliard, dar nu prea mult. De cîteva zile ne hrăneam „ca în Cosmos”: din niște tuburi storceam de-a dreptul în gură o hrană gustoasă, nutritivă.

Medicul mi-a aplicat pe corp șapte transmițători care înregistrau funcțiile fiziologice, operație de înfăptuire lungă și nu prea plăcută, dar cu care mă obișnuisem. La ora 21 și 50 de minute, Evgheni Anatolievici mi-a controlat tensiunea, temperatura și pulsul. Total erau normal. Tensiunea: 11,5 cu 7,5; temperatura: 36,7; pulsul: 64.

IN ATENȚIA INTREGII LUMI

Proiectul noului Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice continuă să fie în centrul comentariilor presei mondiale. Ziarele din toate continentele sînt împinzite de titluri ca: „Un plan gigantic de pace și bunăstare”, „Cel mai înalt nivel de trai”, „Perspective uluitoare”.

Reprezentanții ai celor mai diferite curente politice sînt siliți să recunoască că este vorba de un document de excepțională însemnătate, care va exercita o mare influență asupra destinului întregii omeniri. Caracterizînd publicarea proiectului de Program al P.C.U.S. drept un „eveniment capital”, ziarul francez „Combat” a subliniat că el „deschide noi perspective nu numai cetățenilor sovietici, ci întregii lumi”.

Ziua publicării proiectului de Program al P.C.U.S. a fost calificată de ziarul berlinez „Neues Deutschland” ca „o zi de bucurie pentru toate popoarele”. Și într-adevăr, întreaga omenire progresistă a salutat cu emoție și nemărginită însuflețire marea program de luptă pentru comunism.

Cu o explicabilă bucurie au primit proiectul de Program al P.C.U.S. oamenii muncii din țările socialiste. „Lumea a întâmpinat proiectul de Program — a scris ziarul „Rude Pravo” — ca pe o „rachetă cosmică în vîitor”. În fața noastră se află un remarcabil program al comunismului, copleșitor prin perspectiva și caracterul real al înlăturării lui”.

Un uriaș interes a stîrnit proiectul de Program în tinerele state independente care au scuturat recent jugul robiei coloniale. „Hotărîrea și abnegația cu care Rusia înaintează pe calea progresului economic și social — a scris ziarul indian „Nav Jivan” — sînt un izvor de inspirație nu numai pentru țările comuniste ci și pentru țările neocomuniste care, ieri victime ale jugului feudal, capitalist și imperialist, pășesc astăzi pe drumul reorganizării lor”.

Un grandios program de pace, așa caracterizează proiectul de Program opinia publică iubitoare de pace din toate țările. Comentînd epocalul document, influentul ziar burghez japonez „Yomiuri” a conchis: „Sprijinim coexistența pașnică așa cum este expusă în Program, deoarece numai ea poate salva lumea de o distrugere lipsită de orice sens”. Acest punct de vedere cîștigă tot mai mulți adepți în rîndurile celor mai largi cercuri ale opiniei publice mondiale.

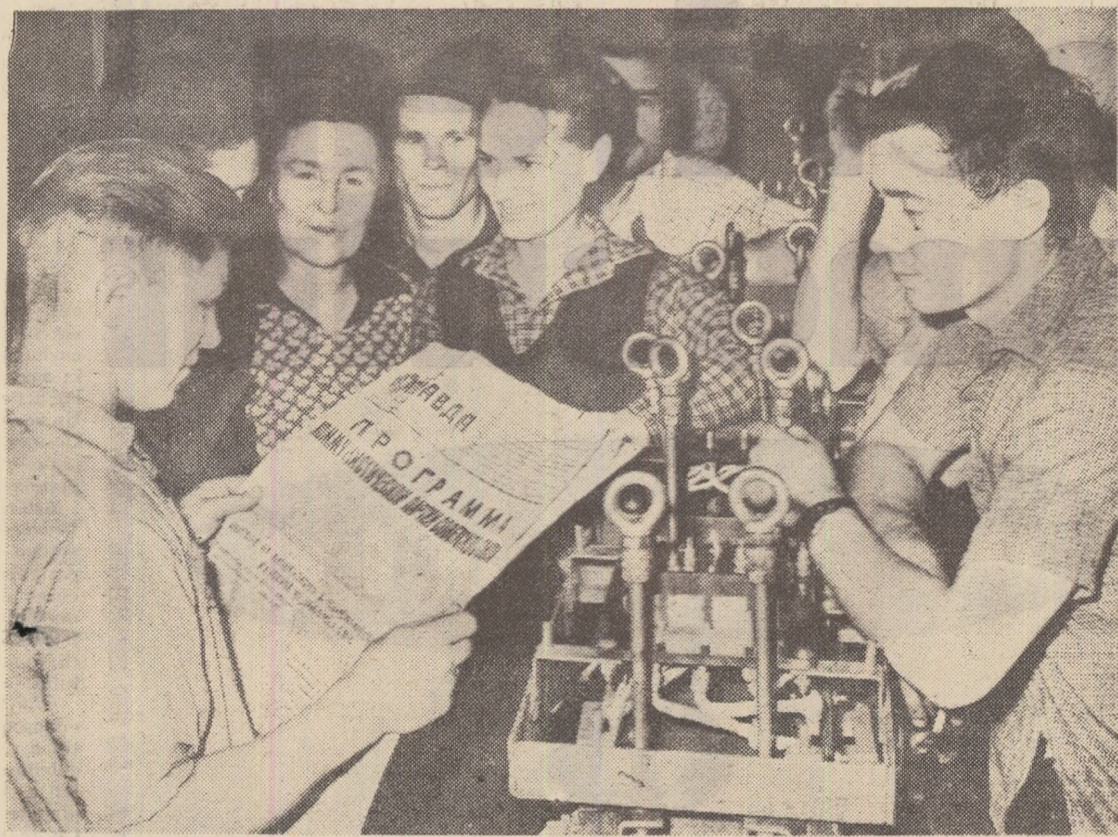
Întreaga lume citește, gîndește și trage concluzii. „Te cuprinde amețeala — a scris „Le Monde” — cînd citești acest Program. Locuințe, transporturi, medicamente gratuite, ziua de lucru de 6 ore, pe scurt, peste 20 de ani belșugul asigurat”. „Pentru prima oară în istorie vedem cum o țară întreagă își propune să-și ridice nivelul de trai de trei ori în 20 de ani, a remarcat Maurice Dodd, profesor de economie la Universitatea Cambridge. Și aceasta nu este o presupunere statistică sau un vis utopic, ci se întemeiază pe cele mai noi descoperiri în tehnică și pe dezvoltarea automatizării”.

Întreaga lume studiază și compară. Compară grandiosul Program de dezvoltare a economiei și culturii prezentat opiniei publice sovietice de P.C.U.S. cu planurile de continuare a războiului rece și a cursei înarmărilor pe care le agită în aceste zile guvernul de la Washington. „Din păcate — a recunoscut recent chiar Dillon, ministrul de Finanțe al S.U.A. — noi n-avem încă dibăcia de a asigura creșterea continuă a producției și folosirea în întregime a capacităților existente. Economia noastră continuă să fie cuprinsă de salturi și de depresiuni”. Și se înțelege, intensificarea militarizării economiei nu poate decît să complice această situație. „Pentru americanii care sprijină politica coexistenței pașnice — a arătat cunoscutul săptămînal „National Guardian” — cea mai importantă sarcină este aceea de a rupe cortina de ură și falsificare a realității creată de guvern și de aparatul de propagandă și de a spune limpede că există o altă ieșire în afară de perspectiva singurii și laorimilor”. „Faptul că noul Program pune accentul pe coexistența pașnică a țărilor socialiste și capitaliste ca premiză necesară pentru dezvoltarea societății omenești — a declarat și Jessica Smith, redactor șef al revistei „New York World Review” — repetata subliniere a ideii că războiul nuclear poate fi evitat trebuie să întărească hotărîrea poporului american de a pune capăt războiului rece și cursei înarmărilor, să ajute poporului american să pășescă pe o cale pașnică în relațiile sale cu țările străine, să elibereze sumele uriașe angajate astăzi pentru înarmare folosindu-le pentru nevoile poporului nostru”.

Ce opun apologetii capitalismului, cavalerii anticomunismului, proiectului de Program al P.C.U.S.? Absolut nimic viabil. Mai mult, imperialismul muribund nu poate da naștere, nici măcar unei replici cit de palide marelui tablou conturat de proiectul de Program al P.C.U.S.

Acum patru sau chiar trei decenii în urmă, la publicarea celui de al doilea Program al Partidului Comunist sau a primelor planuri cincinale, propaganda imperialistă își îngăduia să neghe posibilitățile Uniunii Sovietice de a traduce în viață aceste planuri. Astăzi, pînă și presa imperialistă nu-și mai poate permite să pretindă că noul Program nu va fi realizat, ci se întrebă cu îngrijorare dacă el nu va fi înlăturat înainte de termen. Căci, după cum scrie săptămînalul englez „Economist”, „pentru milioane de oameni succesul Uniunii Sovietice care în cursul vieții unei singure generații a parcurs drumul de la sărăcie la bogăție... este uluitor”.

L. Manea

Prețutindeni pe întinsurile Uniunii Sovietice, proiectul de Program al P.C.U.S. continuă a fi discutat cu pasiune, aprobat cu încredere, cu convingerea de nezdruccinat a îndeplinirii lui.

Uvertură măreață la

Un viitor fixat în timp

Cînd primul sputnik sovietic a vizitat concret zonele fanteziei lui Jules Verne omenirea a fost cuprinsă de un entuziasm unanim. Și iată că nu după multă vreme, cînd de la Cape Canaveral se mai aruncă încă în văzduh „portocale” și baloane de săpun, savanții sovietici purtau în serviete pozele părții invizibile a Lunii. Sateliți artificiali și rachete punctua vastitatea Cosmosului, urmînd itinerarii complicate și pregătînd zborul primului cosmonaut.

După această uvertură de înaltă emoție, a venit septenalul cu cifrele lui luminoase, cu visele lui fecunde. Releuri aveau să vibreze la intersecția liniilor de înaltă tensiune, milioane de tone de ciment să ridice centrale electrice, clădiri de locuit, basteioane ale culturii, piinea și trandafirii să fie în cantități de largă îmbelșugare. Și parcă anume să dea un sens în plus septenalului, lui Gagarin se ridică în Cosmos, ca prim oaspete, în numele comunismului care bătea la ușă.

Comunismul era pentru noi un viitor cert, dar nefixat încă în timp, — era un vis strălucitor dar cu conturile încă netrase cu precizie — era idealul nostru, țelul nostru, modalitatea noastră de-a exista, dar nu-i cunoșteam încă hotarul.

Și hotarul iată-l astăzi, sub lumina ochilor noștri. Visul de ieri e astăzi plan. Fixat în timp, el a intrat deja în foile calendarelor și în bătuile omicelor. Și ceea ce este entuziasmant de frumos e că la limita celor 20 de ani rivnesc pînă și cetățenii cărunți, cetățenii pentru care vigoarea muncii și puritatea conștiinței socialiste dau prelungirea vieții.

Mulți tineri de azi vor intra în comunism fără să aibă măcar primele dire de zăpezii la țimplă.

Copiii de azi vor fi pe atunci comsomoliști iar născuții încă îl vor suna pionierește din trompete. Perioada de 20 de ani e scurtă, echivalentă cu anii trecuți de la izbucnirea celui de al doilea război mondial. Dar prin substanța lor ei echivalează cu o epocă, fiind prin însăși menirea lor trecerea de la o epocă la alta.

Toată lumea știe că poporul sovietic dacă „greșește” uneori cifrele de plan, e fiindcă ele sînt depășite, prin tradiție, și împlinite înainte de termen. Astfel sînd lucrurile cei 20 de ani pot fi 19, 18 sau chiar 17.

Marile planuri, marile vise, prin frumusețea lor fascinantă imbie nu arareori la contemplație. Un tablou rafaelit, un minunat răsărit de soare, un castel de marmură te rețin pe loc în admirare mută și nemișcare. Dar un plan care vizează însuși viitorul patriei tale și, prin el, cel al omenirii întregi, te imbie la o luptă necrutătoare cu tine însuși, la o tendință de autodepășire, de perfecțiune. Un atare plan este atacat frontal, cucerit și depășit.

Există cu plenitudine în Uniunea Sovietică forțe capabile să dea viață unui astfel de vis mult rîvnit. Conștiința socialistă, fundamentată de marea Revoluție, filtrată prin anul marii cotituri, verificată și consolidată în Marele Război pentru Apărarea Patriei este astăzi cristalizată în fapte de eroism a căror măreție stă la altitudinea steagurilor epocii. Brigăzile comuniste de muncă sînt focare ale acestei conștiințe. Cetățenii sovietici, tineri și virtnici, dau dovada unei probități etice comuniste care se tălmăcește clipă de clipă, în muncă și în viața intimă.

lată: în nordul Siberiei, unde viețuiesc iakuții, tineri cu media de vîrstă 23 de ani, cu limita inferioară 17, populează toate sectoarele vastului șantier al viitoare hidrocentrale de la Mamakan. Unii, ca de pildă inginerul comsomolist Cecik, au venit de la altă hidrocentrală (Bratsk) și, isprăvind și munca, au plecat spre o a treia (Vilnius). Alții, ca studenta de la Institutul de medicină, Valea Kuznețova, au cîștigat o meserie, deci o brătară de aur în plus, aceea de betonieră, urmînd să se întoarcă de la construcții la vegherea sănătății omului comunist.

La o temperatură de 50 de grade sub zero, cînd apele îngheață bocnă și blocurile de beton pietrificate nu mai pot fi lansate la baraj, munca se operește prin forța împrejurărilor. În Uniunea Sovietică există o lege care prevede ca în atari situații munca să fie sistată iar leașa să meargă înainte ca în zilele de muncă prestată. Dar doi ingineri, mai sus citatul Cecik și prietenul său Pavlov, împreună cu alți 48 de comsomoliști, într-o ședință în care nu s-au ținut discursuri și pentru care nu s-a făcut proces verbal au hotărît: „Pe șantier”. Gheața a fost spartă, blocurile tumate la baraj, motoarele „desțelenite” de gheață. Căci hidrocentrala de la Mamakan este una din perlele septenalului. În cîntecul celui de al XXII-lea Congres al Partidului, două turbine vor intra în funcțiune iar în 1962 va funcționa cu întreaga-i capacitate.

În cîntecul „Congresului Comunismului” astfel de fapte eroice cresc la număr pînă la contopirea cu cotidianul. De pildă, tînărul medic Lukianov, de la un spital îndepărtat, trebuia să ajungă urgent în cătunul Șatrov la un pacient care se găsea în stare gravă. La un riu cu curs vijelios, barca întîrzie să vină. Timpul trecea cu o repeziune superioară rîului și doctorul se îngrijora de soarta pacientului. Pomit din lăuntru, din lumina conștiinței socialiste, din dragostea față de om, ideea salvatoare a venit fără multe controverse: tînărul medic trece rîul înot și ajunge la timp, tîmăduindu-și pacientul.

La chemarea Comsomolului întreg tineretul sovietic e cuprins de această ardere dăruitoare cu care se întimpină comunismul. El toarnă astfel un fundament de aur propriului său viitor.

În același timp, la cealaltă limită de vîrstă, entuziasmul a molipsit pînă și pe veterani. Ziarul „Sovetskaja Rossia” citează cazul combinerului pensionar Piotr Kirilovici Nikiforov care s-a înfățișat la organele locale de partid cerînd să fie reintegrat în armonia muncii. Cele trei sute de hectare arate de Nikiforov, secundat de nepotul său Barsukov, pe vastele tarlale ale colhozului „Bolșevik”, nu sînt oare un exemplu de eroism dat de către unul din deconii combinerilor sovietici?

Și cite alte obișnuite minuni contemporane nu se petrec la Moscova, în Caucaz, în Kazahstan pe nemărginitele pămînturi desțelenite, în tundra Siberiei sau în insorita Crimee.

Cei 20 de ani sînt chemați spre prezent printr-un eroism civic pe care numai omul conștiinței socialiste este capabil să-l dezvolte.

Devenit concret, calendaristic, comunismul își pregătește eroii. Eroii care peste 20 de ani, vor avea tot dreptul să-și petreacă în liniște concediul de odihnă, pe planetele cele mai ferăcătoarele.

Al. Andrițoiu

Cucerirea Cosmosului

rezultate

și

perspective

CE VA URMA?

Intr-un comentariu dat publicității la scurtă vreme după anunțarea oficială a reîntoarcerii pe Pământ a cosmonautului Gherman Titov, agenția „France-Presse” a formulat câteva concluzii și o seamă de supoziții asupra a ceea ce se va întâmpla de aici încolo pe frontul cuceririi Cosmosului de către om.

După părerea comentatorului citat faptul lui Gherman Titov a dovedit că omul ar putea suporta bine atât fiziceste cit și moralmente dificultățile legate de un zbor Pământ-Lună.

Explorarea de către om a planetelor sistemului solar, care acum cițiva ani părea de domeniul fanteziei, a devenit o problemă de actualitate, cu mari perspective de a fi soluționată încă de generația noastră. Acesta e de altfel și motivul pentru care interesul maselor largi pentru astronautică crește mereu, motivul pentru care întrebarea: care vor fi viitoarele etape ale cuceririi Cosmosului, ce dificultăți mai trebuie învinse pentru atingerea acestui țel? — frământată pe mulți dintre noi.

E o întrebare pasionantă la care vom încerca să răspundem în cele ce urmează, folosindu-ne de unele previziuni ale savanților sovietici care se ocupă de rezolvarea acestor probleme.

Este firesc să presupunem că Luna, datorită apropierii ei de Pământ, va fi și mai departe principalul obiectiv al viitoarelor cercetări cosmice, așa încât prima etapă va fi, probabil, aceea a realizării unui satelit al Lunei, cu ajutorul căruia se vor putea obține noi informații asupra astrului vecin. Rachetele sovietice sînt suficient de puternice pentru realizarea satelitului lunar; dificultatea va consta numai în operațiile de ghidare. Într-adevăr, după cum arată calculele, pentru plasarea unei nave pe o orbită în jurul Lunei, motoarele navei trebuie să intre din nou în funcțiune la comenzi primite de la sol.

Etapa următoare va aduce lansarea unei rachete care va atinge suprafața Lunei cu o viteză redusă și va plasa acolo o stație laborator. Dotată cu un bogat aparat de cercetare și transmisie pe Pământ a observațiilor culese. Plasarea pe Lună sau în termeni științifici aselenizarea, este îngreunată de faptul că Luna, neavînd atmosferă, oamenii nu vor putea folosi frinarea aerodinamică ci numai frinarea prin mijlocirea

deplasa pe suprafața Lunei, transmițînd printr-un sistem înrudit cu cel al televiziunii imagini ale diverselor porțiuni ale suprafeței lunare. În ce privește analizarea scoarței lunare, aceasta se va putea face cu ajutorul analizei spectrale. Mai mult, prin mijlocirea unui mic cutremur, provocat de o explozie produsă de o bombă așezată de tanc la o distanță apreciabilă de stație, se vor putea înregistra unele seismice care iau naștere în asemenea împrejurări. Operațiunea aceasta va permite să se tragă concluzii și asupra compoziției interiorului Lunei, potrivit metodei similare folosite pe Pământ la explorările geologice.

Cea de a treia etapă va consta, probabil, din zborul unui astronaut pe o orbită care va înconjura Luna, după care omul va reveni pe Pământ. Pentru realizarea acestui zbor, a cărui durată va fi — după cit se crede — de circa o săptămînă, nu se întrevăd dificultăți deosebit de mari întrucît două importante probleme și anume: recuperarea unei capsule cu un om la bord și suportarea stării de imponderabilitate de către pilot au fost deja rezolvate. Rămîne numai ca oamenii de știință să verifice cu precizie, prin trimiterile de animale de experiență și aparatură foarte sensibilă, dacă în afară de briurile de radiații existente în jurul Pământului și care pot fi evitate, în Cosmos nu există și alte surse de radiații dăunătoare omului.

În fine, cercetările întreprinse asupra Lunei vor fi desigur urmate de aselenizarea unui cosmonaut care va culege și alte observații ce n-au putut fi obținute cu ajutorul stației laborator. Pentru aceasta sînt necesare rachete mult mai puternice decît cele cunoscute azi, întrucît nava va trebui să fie înzestrată cu motoare rachetă și

suficient combustibil care să permită și decolarea de pe Lună în vederea întoarcerii pe Pământ.

Realizarea programului mai sus descris va da răspuns la o sumă de probleme privitoare la Lună, nerezolvate pînă azi, deși unele din ele au o mare valoare științifică și anume: cum s-au format craterele lunare? Mai există vulcani în activitate pe Lună, așa cum presupune astronomul sovietic N. Kozirev? Există vreo formă de viață, bacterii, microbi etc., pe Lună? (Studiul acestor forme primitive de viață ar putea contribui cu succes la rezolvarea problemei originii vieții pe Pământ). Există premise pentru o stabilire mai îndelungată a oamenilor pe Lună, pentru instalarea unor observatoare astronomice (care, datorită lipsei atmosferei, ar putea face observații în condiții mult mai propice decît pe Pământ) și cosmodroame care să servească la re-alimentarea cu combustibil a rachetelor cosmice ce s-ar îndrepta spre alte planete? Și, în fine, există pe Lună minereuri prețioase, ce ar putea fi exploatare și trimise pe Pământ?

Cu mult înainte încă de terminarea programului de cercetare a Lunei, mai sus descris, se va putea începe, cu ajutorul rachetelor cosmice și cercetarea planetelor mai apropiate de noi: Marte, Venus, Mercur. Etapele de cercetare a acestor planete ar fi aproape aceleași ca cele ale cercetării Lunei.

Puterea rachetelor destinate a înconjura sau a plasa pe planete o stație automată nu va trebui, oricît ar părea acest lucru de curios, să fie mult mai mare decît aceea a luncilor. Navele ce urmează a se întoarce pe Pământ după „aterizarea” pe o planetă vor trebui însă să fie dotate cu motoare mult mai puternice și vor avea, probabil, 7-8 trepte la decolarea de pe Pământ. Eventual s-ar putea recurge la o reincărcare cu combustibil pe Lună sau pe o stație cosmică artificială intermediară.

Intrucît călătoriile spre alte planete vor dura mai multe sute de zile va fi nevoie, pentru cazul rachetelor cu echipaj, să se studieze și mai profund problema securității zborului omului în Cosmos. Cosmobiologia, știința care în U.R.S.S. a luat un deosebit avînt, va rezolva și această problemă. Va fi necesară, de asemenea, depistarea și studierea prin mijlocirea unor rachete fără echipaj sau cu animale de experiență a prezenței pe traiectorie a zonelor de radiații periculoase, precum și posibilitatea evitării lor. În sfîrșit, realizarea acestor zboruri va mai necesita și o continuă perfecționare a sistemelor de comunicații și telecomandă. În această direcție, în Uniunea Sovietică s-au făcut în ultimul timp mari progrese, folosindu-se radiații deosebite de cele utilizate de către instalațiile radio.

Conf. univ.
Alexandru Stratilescu

Omul a început să exploreze cerul înstelat încă din timpuri străvechi, aplicînd în spațiu după stele îndalinate și îndalinate multe probleme științifice. Studiul Cosmosului pe Pământ este o activitate caracteristică acestui spațiu popular.

Astăzi, dispunînd de aparatură aflată în dezvoltare, arătăm că avem de învingut o distanță de un miliard de ani. Înțelegem că o rază de lumină va ajunge în jurul Lunei într-o zecime de secundă.

Cîtă forță și energie pentru cunoașterea Universului aflate în dezvoltare arătăm că avem de învingut o distanță de un miliard de ani. Înțelegem că o rază de lumină va ajunge în jurul Lunei într-o zecime de secundă.

Oricine știe acum că în zădărnici lîmbile: cuvîntul în Cosmos omul, aștințit asupra Lunii.

Navele cosmice pe bordul acestor aparatură aplicată a operațiilor realizată automat, zborului omului ar putea dispensa de

Dar nu e chiar liniar faptul că expulsiunile nu numai știința și le-a pus spațiul cosmic treburile absolute inedite. Mă gândesc despre care

Istoria științei ca periri noi, neașteptate de tema noastră — vom aminti de un „perioada sputnicilor” ruri ale sateliților aproape de Pământ există zone de radi

În acest caz avem un aparat relativ simplu putut descoperi însă, că Cosmosul tre care multe vor cida de la zonele

Cucerirea Cosmosului pentru dezvoltarea științei. Oricine își năta a valorificarea pe toate obiectele materiale extrase de

Dar care-i structura fenomen s-au petrecut? Pământul, ca năut și de firesc, este

Oamenii de știință energie pentru a sta arată Pământul în vada dacă am izbucni să așa cum era la început ar fi, desigur, comca venind în contra

Zborurile către prima oară, această netă oarecare a Pământului, dar nu existența a Pământului solar dezvoltarea Acum am afla-o de noscut-o pe Pământ moșii ai noștri.

S-ar putea ca lucrul fie atât de limpeză aparatură automată ce-ar vizita alte echilibrul ce i s-ar păzilor în Cosmos propriu planetă.

Primele zboruri a realitate. A început mintului în Cosmos Acum avem datorită întîmpla pe om în pînă în călătoriile planetelor ar putea dîntregi.

O problemă este unora radiații intense organismului omului „stînci”, iar uneori exprima așa, pe om Prin „stînci” întea care intensitatea rai au fost descoperite

ce este nevoie zborul omului Cosmos

reeteze Cosmosul de mii de
nceput să deseneze harta
științele dobândite și-au găsit
Strămoșii noștri se orientau
cu trecerea timpului au fost
referitoare la structura
minuțios razele ajunse din
unii au putut afla caracte-
ri ale corpurilor cerești ce-l

ate privitoare la zone ale
bătări uriașe. E de ajuns să
spre lumi aflate atât de de-
mină a-i nevoie spre a par-
la Pământ de mai bine de
a ne face o imagine despre
te e de ajuns să ne amintim
ate face înconjurul Pămân-
ecundă.

u fost dăruite luptei pentru
înconjurător! Teoriile știin-
este piedicile ridicate de In-
ștită a factorilor experimen-
a unor fenomene de pe alte
adâncurile spațiului cosmic.
ătorii lucrau în condiții ne-
n să descopere numai ceea
nt.

a întâmplat la 4 octombrie
nou cuvânt a intrat în toate
„sputnik”. Apoi a pătruns
am privirea lui semeată este
planetelor Marte și Venus.
n triumf al rațiunii umane.
succesivă extrem de compe-
zbor și a observațiilor este
părea deci că necesitatea
e la sine, că mașinile ne-ar
nța omului în cabina navei.
In primul rând trebuie sub-
ea Cosmosului trebuie să ne
narea problemelor pe care
ormulat precis, zborurile în
a aducă științei și informații
e nu pot însă descoperi un
a nimic.

e multe exemple de desco-
bi pentru a nu ne depărta
orarea spațiului cosmic —
nt al studierii Cosmosului în
imediat după primele zbo-
riali s-a vădit că foarte a-
ape, la proporții cosmice)

a face cu un fenomen natu-
lor de exprimat. De aceea
înregistrează radiațiile a
one. Nu încapă îndoială,
gătește și alte surprize, din-
ontestabil mai greu de elu-
diciație ale Pământului.

va fi un bold puternic
r mai diverse ramuri ale
da seama de marea însem-
nurilor Pământului. Aproa-
jurătoare sint fabricate din
curile Pământului.

lincurilor Pământului? Ce
pe Pământ în lungă exis-
tăzi ni se pare atât de obiș-
nmai rezultatul acestor pro-

cheltuit multă inteligență și
în măsura puterilor lor cum
îndepărtate. Ce s-ar întâmpla
lem fotografia Pământului
rile lui? O seamă de teorii
le, altele ar trebui respinse
e cu faptele.

planete ne deschid, pentru
ritate. Să zicem că o pla-
evolue similară cu aceea
ntă. În miliardele de ani de
și a planetelor din sistemul
omas mult în urma Terrei.
tr-o stare pe care n-au cu-
chiar cei mai depărtați stră-

cele mai interesante să nu
să poată fi fotografiate cu
ai încercat al savantului
cereștii ar putea surprinde
neobișnuite. În felul acesta,
ajuta să cunoaștem mai bine

mului în Cosmos a-i devenit
călătorilor locuitorilor Pă-
e Lună și spre alte planete.
ne gândim la ceea ce îl va
cosmos. Ce primejdii îl vor
și? Căci zborul către alte
foarte mult timp, chiar luni

stența în spațiul cosmic a
a acțiune dăunătoare asupra
In spațiul cosmic există
„furtună”, dacă ne putem
tebuie să le învingem.

zonele din spațiul cosmic în
ni este extrem de mare. Ele
priti sputnicilor. E vorba de

zonele de radiație ale Pământului. Dar și alte pla-
nete trebuie să aibă astfel de zone. Pe lângă zonele
de radiație în Cosmos există, apoi, probabil, și alte
„stînci”, ca, de pildă, fluxurile corpusculare erupte
din Soare. Ce trebuie să facem pentru ca aceste
„stînci” să nu fie o primejdie pentru navele cosmi-
ce? În primul rând trebuie să le cunoaștem. Proce-
dînd ca niște navigatori pe mare, trebuie să alcă-
tuim hărți ale spațiului cosmic cu zonele de radia-
ții foarte intense.

Dar ce este o „furtună” în spațiul cosmic? Așa
cum au arătat cercetările din cadrul Anului Geofizic
 Internațional, uneori, cam o dată pe lună, Soa-
rele devine o sursă de radiații cosmice. În Soare se
produc atunci explozii. Materia începe să se miște
cu mare viteză. Zonele de explozie pot fi văzute de
pe Pământ. Ele emană vizibil mai multă lumină. Au
loc schimbări ale cîmpurilor magnetice din Soare.
Drept rezultat al fenomenelor care se produc cu
prilejul exploziilor, nucleele atomilor sint accelerate.
In felul acesta ia naștere un număr imens de par-
ticule de mare energie. Energia lor se măsoară cu
zecele, sutele, iar uneori și cu miliardele de electron-
volți. Aceste particule părăsesc Soarele și încep să
rătăcească prin sistemul solar. Navele cosmice aflate
în această perioadă în spațiul interplanetar ar fi ex-
puse unei radiații intense...

Studierea amănunțită a radiațiilor existente la al-
titudinea de 200-300 de km. deasupra Pământului a
fost realizată de cea de a doua și a treia navă cos-
mică. Mulțumită măsurătorilor efectuate cu aceste
prilejuri a fost obținută o hartă a repartizării radia-
țiilor pe întreg globul pămîntesc. Această hartă ne
arată că în regiunea Ecuatorului intensitatea radia-
țiilor e relativ slabă și că pot fi înfrînte în general
particule de raze cosmice cu energie înaltă. Pe mă-
sură ce ne depărtăm de Ecuator intensitatea radia-
țiilor crește. Acest fenomen se explică prin împreju-
rarea că departe de Ecuator, din Cosmos răzbat pe
Pământ nu numai particule cu energii mari, ci și par-
ticule de raze cosmice cu o energie mai mică decît
cea necesară pentru a atinge Ecuatorul.

In sfîrșit, dacă ne apropiem de zonele cu altitu-
dini de peste 50 de grade, avem de-a face cu o can-
titate sporită de electroni, se face simțită zona de
radiație externă a Pământului. Cu cît sensibilitatea
aparaturii e mai mare, cu atît se desprind mai lim-
pede contururile acestui „nou” fenomen natural. O-
dată cu apropierea de poli magnetici ai Pămîn-
tului, intensitatea radiației scade din nou. La poli
magnetici nu există zone de radiație, ci numai
raze cosmice. In felul acesta, pătrunderea în spațiul
cosmic din regiunile polare este mult mai facilitată,
dat fiind că se ocolesc zonele de radiație. Și tot har-
ta ne arată o creștere considerabilă a intensității ra-
diațiilor în Atlanticul de sud, fenomen legat de exis-
tența în această parte a unei anomalii magnetice a
Pământului.

Era călătoriilor interplanetare a început. In cola-
borare cu constructorii, fizicienii trebuie să ofere
acum cosmonauților date și mai precise cu privire
la ceea ce se petrece în Cosmos. Căci cosmonauții
vor trebui să știe cum să dirijeze navele în adîncuri-
le Universului.

S. Vernov

membru corespondent al Academiei
de Științe a U.R.S.S.

Pe străzile Moscovei, primele portrete ale lui Gherman Titov

INTRE TITOV ȘI GRISSOM

O comparație care se impune

Acum, după triumful reputat de Gherman Stepa-
novici Titov în epocalul său zbor de mai bine de
25 de ore în jurul Pământului, nimeni nu mai cu-
tează să conteste în Occident considerabilul avans
al Uniunii Sovietice în cucerirea spațiilor interside-
rale. Nenumărați oameni de știință subliniază per-
fecțiunea pe care o ating știința și tehnica sovietic-
ă cu fiecare nouă lansare de nave cosmice, fap-
tul că fiecare zbor nou nu este o repetare a reali-
zărilor anterioare ci o înaintare cu pași gigantici, de
ani lumină. „Reușita maiorului Titov deschide calea
pentru explorarea altor planete — a declarat savan-
tul francez Pierre Auger, președintele Comitetului
francez pentru cercetări spațiale. Savanții francezi
apreciază acest succes ca magnific”.

Subliniind că zborul celui de-al doilea cosmonaut
sovietic a durat mai bine de 25 ore mareșalul Ma-
ryadarma, șeful Marelui stat major al aviației indo-
neziene a remarcat: „Probabil că pentru oamenii
sovietici zborurile în Cosmos devin un fenomen
obișnuit, dacă ei își petrec atât de mult timp acolo”.

Aprecierile în legătură cu noua biruință realizată
de „Vostok-2” sint unanime. Congresmanul ameri-
can Gordon Allott (statul Colorado) a exclamat:
„Este o realizare științifică de o însemnătate monu-
mentală, ba chiar istorică”. Nimeni nu a îndrăznit
să tăgăduiască extraordinara amploare a zborului de

vreme ce pe toate meridianele, în multe capitale,
toate posturile de observație au văzut nava și au
auzit glasul din Cosmos al comunistului Titov.

Ne amintim că încă pe vremea cînd anumite
cercuri științifice din S.U.A. mai sperau să dobin-
dească realizări cit de cit remarcabile în acest do-
meniu (înainte de numărul enorm de eșecuri de la
Cape Canaveral și de la alte baze de lansare) dr. Ed-
ward Teller, poreclit „părintele bombeii cu hidro-
gen”, întreat de un ziarist ce vor vedea americanii
cînd vor ajunge în Lună a răspuns laconic: „Un
rus”.

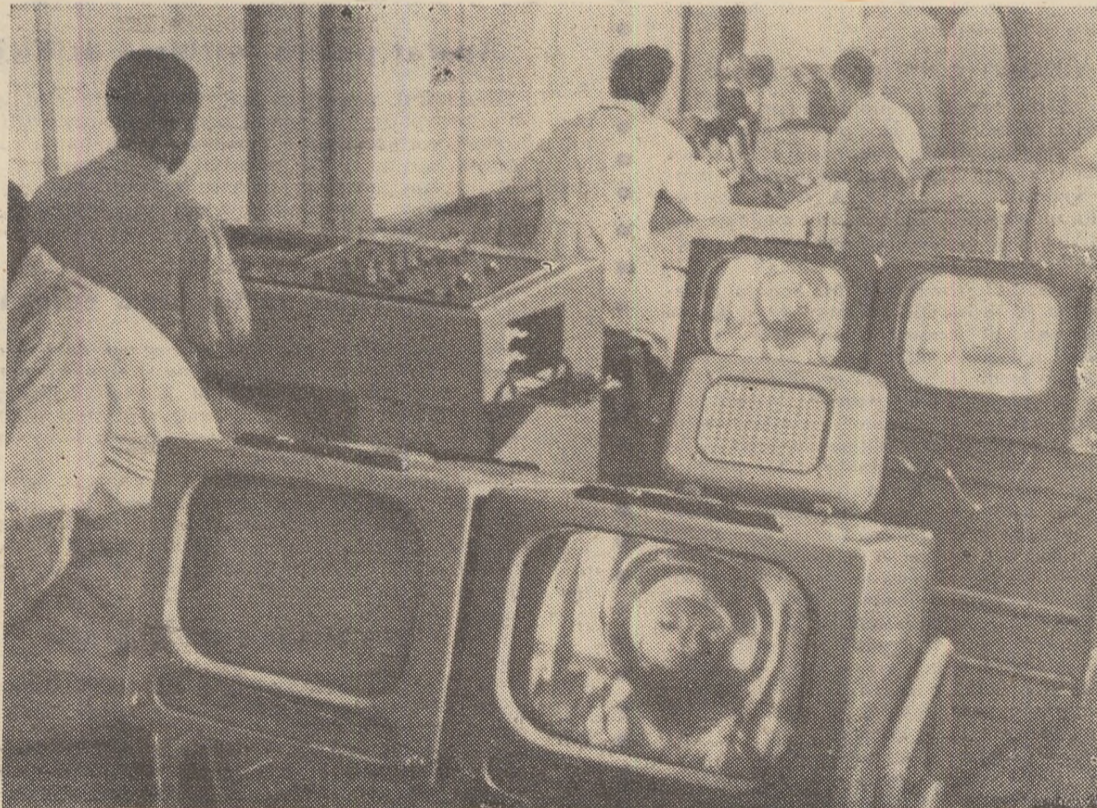
Gluma savantului american tinde să-și găsească
confirmarea, dacă ținem seama că cele peste 17 rota-
ții ale navei „Vostok-2” au acoperit cu prisosință
drumul dus și întors pînă la Lună. „Fapta eroică a
maiorului Titov este o etapă importantă pe drumul
realizării neabătute a programului de cercetări cos-
mice al Uniunii Sovietice”, a declarat Gérard Chate-
lier, reprezentantul Centrului de cercetări medicale
în domeniul aviației din Franța. Ținînd seama de
starea excelentă a cosmonautului în timpul zborului
său, a spus în continuare Chatelier, este aproape
neîndoielnic că una din etapele următoare în do-
meniul cuceririi Cosmosului de către oamenii so-
vietici va fi zborul unui satelit cu un om, în jurul
Lunei.

Evident, presa internațională a sesizat importanța
multilaterală a performanței maiorului Titov la bor-
dul navei „Vostok-2”. „Ca și celelalte experiențe spa-
țiale sovietice — scrie ziarul „Le Parisien Libéré” —
și cea de acum are multiple aspecte. Pe plan știin-
țific, ea dovedește superioritatea calculelor ruse,
forța rachetelor, perfecțiunea calculelor lor. Omul
își poate permite acum călătorii și mai lungi în spa-
țiul cosmic... Este un nou pas, decisiv și necesar pe
calea spre cucerirea spațiului de către om”.

Acum cînd Titov este sărbătorit, alături de Gaga-
rin, ca un cuceritor al spațiilor astrale, succesul său
incontestabil este explicat nu numai prin calitățile-i
personale excepționale, atît de eficiente, ci în pri-
mul rînd prin împrejurarea că trăiește în societatea
sovietică în epoca construcției comunismului, iar
nava a fost construită de iscusii ingineri, proiec-
tanți și tehnicieni sovietici. Fapta eroică a lui Titov
este comparată cu cele mai mari descoperiri din is-
toria omenirii. Agenția „United Press International”
a subliniat că Titov a întreprins „cea mai lungă că-
lătorie din istoria umanității”.

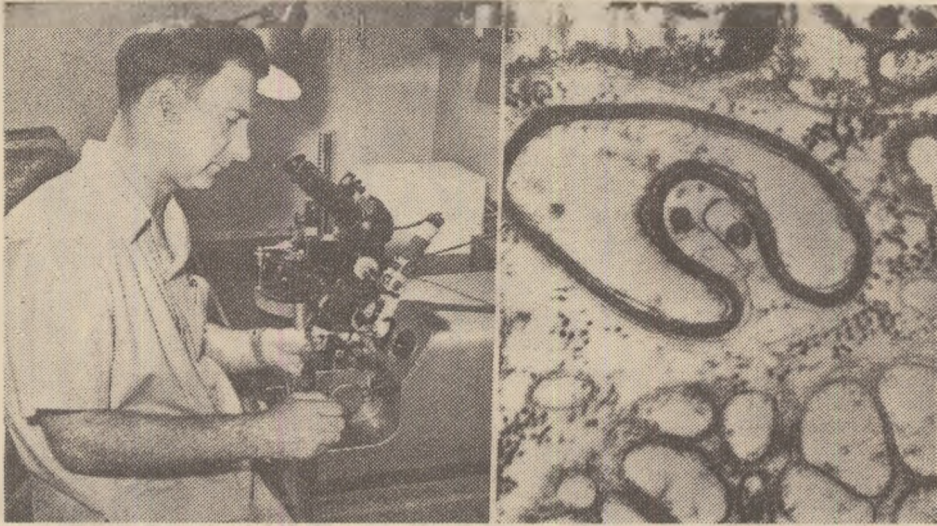
După care a amintit că astronautul american Allan
Shepard a reușit, la 5 mai 1961, să străbată numai
115 mile în spațiu, aterizînd după 15 minute de la
lansare în Ocean, la o distanță de 312 mile de punc-
tul de lansare. Cit privește peipejiile căpitanului
Virgil Grissom care a fost salvat de la înec după
ce a coborît cu capsula „Clopotul libertății 7”, ele
au confirmat că nici măcar în asemenea încercări,
destul de reduse ca importanță, nu există în S.U.A.
o deplină siguranță...

Privind și comparînd fotografiile cu chipul senin
și încrezător al lui Titov și aspectul morocănos al
lui Grissom, care s-a plîns, în prima declarație fă-
cută după aterizarea forțată, că a înghițit „cam prea
multă apă” — fără chiar a mai cîntări în profunzime
semnificația realizărilor științifice își dai seama al
cui este viitorul.

Acolo unde se controlează desfășurarea zborului în Cosmos

Ultramicrotomul, un aparat unic cu ajutorul căruia pot fi obținute secțiuni ultrafine nu numai din probe biologice, ci și din mostre mai dure (ca, de pildă, minerale moi), a fost inventat de inginerul și dinovietic M. Dașevski. Aparatul permite să se facă un studiu mai aprofundat al structurii materiei. În ce privește calitățile tehnice, aparatul este superior tuturor sistemelor similare existente. În stînga: M. Dușevski. În partea dreaptă — secțiune transversală a nervului optic al unei broaște, obținută cu ajutorul ultramicrotomului.

Orientări noi în microbiologie

Virusurile împotriva... virusurilor

- „Lupta pentru existență” în lumea intramicroscopică.
- „Armele chimice” ale virusurilor vor fi preluate de savanți.
- Problema cancerului și virusurile anticancerogene.

Dintre „dușmanii nevăzuți” ai omului, virusurile sînt cei mai mici, dimensiunile lor măsurîndu-se în milioane de milimetri. Ei sînt agenții provocatori ai unor boli infecțioase și contagioase care ca paralizia infantilă, turbarea, febra aftoasă și altele. Numai în ultimii 10 ani, cercetătorii au descoperit peste 150 de virusuri noi și au stabilit rolul lor în multe boli ale omului, plantelor și animalelor. În același timp, studii recente au pus în evidență rolul anumitor virusuri în producerea unor forme de cancer.

„Concurență” în lumea invizibilă

Iată de ce eforturile oamenilor de știință din lumea întreagă sînt în mod special ale virusologilor sovietici și în concentrare asupra gîrșirii unor metode de luptă eficiente împotriva celor mai mici, dar și celor mai aprigi dușmani ai sănătății omului, animalelor și plantelor.

Pentru unele boli virotice ca, de exemplu, turbarea, variola, paralizia infantilă au fost găsite mijloace prețioase de combatere, printre care bine cunoscutele vaccinuri antirabice, antivariolice, antipoliomielitice.

Din nefericire, metoda vaccinării sau a antibioticelor, atât de eficiente în combaterea majorității microbilor, s-a dovedit mai puțin eficientă în cazul celor mai multe virusuri.

Trebăuă găsite medicamente noi împotriva acestor virusuri rezistente la antibiotice sau vaccinuri. Și ele au fost găsite.

Colectivul laboratorului de noi antibiotice de pe lângă catedra de inframicrobiologie a Institutului central de perfecționare a medicilor din U.R.S.S. a elaborat recent o metodă ingenioasă de luptă împotriva bolilor virotice.

Despre ce este vorba?

Se știa încă de mai mult timp că infecția de virusuri, protejează celulele „gazdă” de infectarea cu alte virusuri. În această situație are loc un fenomen de „concomitanță”, în cadrul căruia virusul instalat în celulă se bucură de dreptul „primului ocupant” împiedicînd dezvoltarea unor „intruși” ulteriori.

Explicația acestui proces biologic nu era cunoscută pînă de curînd. Nu mică a fost, însă, surpriza cercetătorilor cînd au constatat că „secretul” acestei comportări curioase a virusurilor este de ordin chimic.

Virusurile produc „deșeurii” prețioase

Intr-adevăr virusurile care infectează celulele „gazdă” ale organismului duc o viață activă în cursul căreia au loc procese nutritive de asimilație și dezasimilație (metabolism). Drept urmare a acestor procese metabolice iau naștere și produse de dezasimilație, dintre care unele are proprietatea de a „teritri” pe care se află înaintea altor virusuri.

Aceste „deșeurii” virotice au fost denumite „interferonii” pentru că își interferează, își suprapun efectele față de alte virusuri.

„Interferonii” sînt în ultimă instanță niște substanțe chimice (proteice) și au fost izolate într-o serie de boli virotice. Ele au acțiune atât pe țesuturi cit și pe organismul întreg. Interferonii „fabricați” de pildă, de virusul gri-

pal pe oul embrionat de găină (adică oul în fază în care se dezvoltă puiul) pot să-l apere de infectare cu mixovirusul și virus vaccinal. „Transferat” în alte țesuturi le protejează față de aceleași infecții virotice.

Important de semnalat este faptul că „interferonii” nu au acțiuni toxice asupra celulelor „gazdă”. Dimpotrivă au efecte stimulante asupra proceselor vitale. În acest fel, celulele „fortificate” intervin și ele în lupta cu virusurile.

Interferonii intră în acțiune...

Toate aceste fapte experimentale pledează pentru introducerea „interferonilor” în tratamentul antivirotic. Prepararea în stare pură a „interferonilor” a ridicat o serie de probleme spinoase microbiologilor sovietici. În cele din urmă, ei au găsit o tehnică „deșeu” eliminat de virus. Virusurile au fost „tratate” cu radiații ultraviolete în doze anumite, pentru a le slăbi capacitatea de îmbolnăvire. Astfel inactivate, virusurile sînt inoculate pe țesuturi de cultură (embrion de găină, rinichi de maimuță etc.) unde „interferonii” sînt eliminați în mari cantități.

Prin separarea și purificarea „interferonilor”, se obține un preparat antivirotic cu „destinație” precisă în ce privește specia de virusuri. Acest preparat a fost obținut și experimentat pînă în prezent împotriva multor boli virotice. El are o acțiune extrem de puternică tocmai împotriva virozelor mai grave, cum sînt poliomielita și encefalitele.

Virusuri contra cancerului!

În sfîrșit, cercetarea proprietăților unor virusuri a permis să se descopere și o nouă latură a legăturii dintre virusuri și cancer. Dacă teoria virotică a cancerului susținută în Uniunea Sovietică de savanții L. A. Zilber, Berpol și alții nu este încă confirmată în totalitate, s-a constatat, însă, că există virusuri care „distruge” tumorile canceroase.

Cercetătorul sovietic R. M. Schoen a demonstrat că există posibilitatea de a adapta unele specii de virusuri în acest scop. Aceste virusuri patogene inițial, prin „mutarea” lor de pe un mediu de cultură pe altul încetează de a acționa ca agenți patogeni, păstrîndu-și numai „puterea” de „topire” a tumorii. Oncologul A. J. Ivanenko a obținut în acest fel cu ajutorul unui virus encefalitic (care produce infecția creierului) vindecarea sau ameliorarea unor forme de cancer la animale. Virusurile injectate în corp se fixează pe tumora canceroasă care începe să se „topească” rapid.

Specii anumite de virusuri sînt active numai în anumite forme de tumori. Virusul turbării este activ în cancerul care se dezvoltă în ochiul de iepure. O „rudă” a virusului care produce ciuma oilor are acțiune distructivă asupra cancerului nieliu la șoareci. Cu ajutorul virusului pseudo-pesteii oilor s-a obținut vindecarea leucemiei șoarecelui.

Aceste descoperiri ne îndreptătesc să afirmăm că s-a găsit o nouă cale pentru a se aținge la tratamentul cancerului, pe care lumea întreagă îl așteaptă cu înfrigurare.

Em. Roman

Semiconductori, izotopi radioactivi și ultrasunete în... construcții

Fizica construcțiilor este o ramură nouă a tehnicii. Dar încă de pe acum ea studiază probleme de mare însemnătate ca de pildă: trăirea construcțiilor și a materialelor de construcție, încălzitul, acustica și iluminatul clădirilor, folosirea izotopilor radioactivi, a ultrasunetului și electricității în construcții.

Inchiptuiți-vă că pereții caselor ar fi parțial acoperiți cu o pojghită fină, dar rezistentă, dintr-un material semiconductor. Prin racordarea la rețeaua electrică acesta ar putea încălzi sau răci încăperile. În case ar putea fi astfel menținută în permanență o temperatură uniformă. Acest sistem ar îngădui să se renunțe la cazane, țevi și pompe și, în plus, ar folosi energia gratuită a Soarelui.

Aparatele pe bază de semiconductori au un mare viitor și în controlul fundațiilor, pilonilor, barajelor și grinzilor de susținere a marilor construcții.

Se știe că chiar și clădirile masive îmbătrînesc cu timpul, că în ele se petrec fenomene complexe, greu de controlat. Și în acest caz vor putea fi de mare folos semiconductorii. Cu ajutorul lor se va putea măsura umiditatea, vibrația, circulația aerului sau lichidelor etc. Un radioemitor montat, de pildă, în fundația unui baraj ar putea comunica ani de-a rândul „dispoziția sifletască” a barajului.

Una din principalele griji ale constructorilor este bilanțul termic al clădirilor. Ideale din acest punct de vedere ar fi materialele cu o conductibilitate termică redusă, cu o bună rezistență, cîntărind puțin și impermeabile. Pe linia acestui ideal se situează blocurile de sticlă trans-

parente. În ce privește rezistența, ele pot rivaliza cu panourile obișnuite de beton. În plus, suprafața lor poate fi în așa fel lucrată încît blocurile de sticlă să „înghită” razele termice (infraroșii) ale spectrului solar și astfel încăperea să rămînă răcoroasă.

Acoperișurile clădirilor sînt de multe ori supuse unor grele încercări. Ele trebuie reparate mult mai des decît restul clădirii. De starea acoperișului depinde în mare măsură și climatul interior al clădirii. La Moscova s-au făcut experiențe interesante în vederea construirii de acoperișuri scaldate în apă. În lunile de vară acoperișurile sînt inundate în permanență de un strat de apă, întocmai ca orezăriile. În felul acesta se evită supraîncălzirea etajelor de sus.

Cîte neplăceri și griji n-duce oamenii zgomotului! Împotriva zgomotului se duce o luptă necontenită. În unele întreprinderi ca, de pildă, în uzinele pentru fabricarea fibrelor de sticlă, zgomotul constituie o importanță, zgomotul de securitate a muncii. De aceea oamenii de știință sovietici studiază acum posibilitatea de a produce pe scară largă materiale și elemente de construcție absorbante. În colaborare cu constructorii, fizicienii și-au propus ca în următoarele două decenii să învingă zgomotul provocat de transportul urban și să protejeze pe muncitori împotriva zgomotului pricinuit de mașini în marile ateliere.

Sînt numai cîteva din problemele la care lucrează acum colaboratorii Institutului de fizică a construcțiilor din Moscova.

A. V.

microscop

Alimente pentru cosmonauți?

Recent, un grup de cercetători din Leningrad a folosit metoda uscării alimentelor la temperaturi sub zero grade în vid. Alimentele, în prealabil înghetate, au fost introduse într-o cameră cu vid, ermetic închisă, după care a fost pusă în funcțiune o pompă de vid. Aburii din alimentele congelate s-au depus în condensatorul răcit. Legumele și fructele uscate după această metodă își păstrează gustul și calitățile nutritive. Vor fi folosite în regiunile din Extremul Nord și poate... chiar de cosmonauți.

Frigider... de buzunar

E construit din metal și aduce cu un termos. Termoelementele montate în peretele paharului interior răcesc conținutul frigiderului pînă la minus zece grade Celsius. Aparatul servește și ca termos. Cu ajutorul unui dispozitiv special de reglare temperatura poate fi ridicată pînă la 60 grade.

Microfrigiderul „T.P.-Z.M.” e alimentat de o sursă de curent continuu. Bateriile sînt montate pe fundul paharelor.

Aparat pentru vorbirea artificială

În laboratorul central de cercetări științifice al sovnașozului Stalinsk a fost realizat un aparat pentru vorbirea artificială. Aparatul reproduce vorbirea cu un timbru ce seamănă cu vocea bolnavului, înainte de a o fi pierdut. Dispozitivul e simplu și portabil. Se compune dintr-un generator, pe care bolnavul îl poartă în buzunar, și un fel de pipă. Cînd vorbește, bolnavul ține această „pipă” în gură. Sursa de alimentare a aparatului este un acumulator de dimensiuni mici.

Funicular în loc de... ecluză

Colaboratorii Institutului „Ghidrostatproiekt” din Leningrad și-au propus să înlocuiască ecluzele cu funicularare pentru nave. În colaborare cu lucrătorii Institutului „Lenghidroenergo-proiekt” ei au realizat mai întîi un edificiu destinat realizării proiectelor. Acum au început să lucreze la schițele tehnice ale funicularului pentru hidrocentrala de la Krasnoiarsk.

Acest funicular va fi de fapt un vas uriaș cu apă ce va circula pe sine așezate în pantă. Vasul se va sprijini pe 72 de cărucioare ce vor înainta cu viteza de 90 metri pe minut. Într-o parte a vasului se vor afla porțile prin care vor intra și ieși navele. Comanda instalăției va fi automată. Proiectul prevede ridicarea vaselor pînă la 100 de metri înălțime.

un excavator gigantic

Ace 56 de motoare electrice și înălțimea unei case cu 15 etaje. La tabloul de comandă și platformele superioare ale gigantului se poate ajunge numai cu lifțuri speciale.

Această mașină neobișnuită, care înlocuiește munca a 15.000 de săpători lucrează în bazinul carbonifer Kramatovsk pentru transportul excavatorului de la uzina Novo-Kramatovsk a fost nevoie de trei trenuri speciale cu cîte 260 de vagoane.

Cu Colea Răutu despre cineastii români la Festival

● „Setea“ dublat în limba rusă ● În rolul lui Ardeleanu... Nikolai Ribnikov ● O vizită la Kiev și noi prietenii

— N-aș vrea să vorbesc despre lucruri cunoscute cititorilor din țara noastră, ne-a declarat Colea Răutu. Festivalul a trezit mult interes în rândurile marelui public și ziaristii au știut să răspundă acestui interes prin articole prompte și judicioase. De aceea eu am să mă mărginesc la câteva aspecte care mi-au rămas mie mai puternic întipărite în memorie. Am să amintesc dar mai întâi despre sentimentele pe care le-am încercat la vizionarea celor două filme distinse cu Marele Premiu al Festivalului: „Cer senin”, în regia lui Grigori Ciuhrai și „Insula stearpă”, o producție a regizorului japonez Kaneto Shindo. N-am să vorbesc amănunțit despre ele, ci am să citez două momente. Există în filmul lui Ciuhrai o scenă sfâșietoare, care este prin ea însăși un teribil act de acuzare împotriva războiului. Într-o gară, undeva pe întinsurile Uniunii Sovietice, zeci, sute de femei așteaptă sosirea unui eșalon militar. În mijlocul femeilor care așteaptă soți, frați, logodnici, una din ele scoate la iveală un ciob de oglindă. Și rînd pe rînd, oglinda poposește în mîna fiecărei femei, tînră sau bătrînă, frumoasă sau urîtă — ce-și drege în grabă înfățișarea pentru întîlnirea, atît de dorită, cu ființa iubită. Din depărtare apare

facile probleme de selecție, datorită marelui număr de filme bune. Este un motiv în plus spre a ne mîndri că printre filmele distinse cu premii se află și „Setea“.

— Am dori să ne vorbiți mai detaliat despre impresia produsă de filmul „Setea“ asupra participanților la Festival!

— Dincolo de premiul acordat, aș dori să arăt că el va rula pe ecranele sovietice, dublat în limba rusă. M-a bucurat foarte mult vestea că rolul lui Ardeleanu va fi „vorbit” de apreciatul actor Nikolai Ribnikov, soțul artistei Larionova. I-am cunoscut pe cei doi actori în cadrul reuniunii organizate la „Casa cinematografiei” din Moscova și am avut bucuria să asist la vizionarea filmului „Două vieți” în care Ribnikov deține rolul principal. Dar — își revine interlocutorul — m-am depărtat de întrebare. În timpul vizionării filmului nostru, participanții aflați în sală — și sala era plină — au urmărit cu atenție sporită fabulația iar la sfîrșit aprecierile au fost dintre cele mai elogioase. De altfel, aș putea să adaug că și delegația noastră a suscitat interes.

— Exemple?

— Aș cita în primul rînd convorbirea pe care a avut-o cu Ekaterina Furțeva, ministrul Culturii al Uniunii Sovietice, convorbire care s-a desfășurat peste timpul inițial fixat. În cadrul acestei convorbiri prietenești, tovarăsa Furțeva ne-a vorbit cu multă căldură despre importanța socială a cinematografului, despre rolul umanitar, educativ pe care filmul contemporan trebuie să-l joace în cadrul luptei generale pentru pace și prietenie.

Membri ai delegației noastre au fost solicitați să vorbească la posturile de radio și televiziune. În cadrul programului pentru participanții la Festival, citiva membri ai delegației printre care și eu, am făcut o vizită la Kiev, unde am prezentat în premieră filmul „Setea”. Și aici am fost invitați la radio și televiziune. Delegația noastră a fost prezentată de tovarășul I. S. Kornienco, vicepreședintele Uniunii cinematografiștilor din Ucraina. I. S. Kornienco este și autorul unei Istorii a cinematografului ucrainene în trei volume, pe care cu multă amabilitate mi-a dăruit-o, însoțind-o de o caldă dedicație. În răstimpul petrecut la Kiev am vizitat studiourile „Dovjenko”, unde se turnau scenele unui film inspirat după o năvelă de Gogol, noul studio cinematografic aflat în construcție, am revăzut capodopera „Sciors” și tot acolo l-am cunoscut pe Anatoli Soloviev, actor de la „Mosfilm”, venit în Ucraina pentru a interpreta rolul principal în filmul „Dmitro Gorjvit”. Soloviev mi-a dăruit de altfel scenariul filmului și am stabilit să purtăm corespondență, pe care o doresc cît mai îndelungată.

...Colea Răutu ne-a mai vorbit și despre multe, multe alte întîmplări din timpul Festivalului. Dar spațiul pentru un articol este atît de mic!

M. Ariton

În Parcul central de cultură și odihnă „M. Gorki” s-a deschis expoziția de artă plastică „Lumea văzută cu ochii tinerilor artiști sovietici”.

NIKOLAI AKIMOV:

Actori și teatre românești

„Sovetskaia kultura” a publicat zilele acestea un articol intitulat „Din sala de spectacol”, semnat de Nikolai Akimov, în care celebrul regizor al Teatrului de Comedie din Leningrad a împărțit cititorilor sovietici impresii despre viața teatrală românească, pe care a cunoscut-o cu prilejul recente sale vizite în țara noastră.

Reproducem câteva pasaje mai semnificative.

Republica Populară Română are o mare tradiție teatrală. Multe piese ale dramaturgilor români au cucerit scenele lumii. În Uniunea Sovietică sînt bine cunoscute piesele clasice ale lui I. Caragiale și V. Alecsandri; teatrele sovietice au montat piese de M. Sebastian, T. Mușatescu, H. Lovinescu, A. Baranga.

În momentul de față scena românească are forțe tinere, care caută căi noi și izbutesc adesea să monteze spectacole interesante, promițătoare.

Chiar de la prima cunoștință cu viața scenică românească te convingi de multiplele posibilități pe care le are teatrul românesc; și te gîndești la roadele pe care activitatea sa viitoare te va aduce atît poporului român cît și spectatorilor din celelalte țări ale lagărului socialist.

Pe ce se bazează aceste speranțe? Alături de remarcabili actori din vechea generație, în multe teatre pe care am avut ocazia să le văd se ridică tineri talentați, un mare detașament de regizori tineri, oameni înzestrați și cutezători. Împreună cu ei lucrează tineri pictori scenografi. Și, în sfîrșit, se ivesc forțe noi pe tărîmul dramaturgiei care, cum e și firesc, se dezvoltă mai încet și mai greu.

La începutul acestui an a luat ființă la București noul Teatru de Comedie, condus de cunoscutul și talentatul actor și regizor Radu Beligan. Teatrul și-a deschis stagiunea cu spectacolul „Celebru 702” — o piesă a tînrului dramaturg Al. Mirădan. Este o satiră ascuțită la adresa relațiilor dintre oameni în lumea capitalistă.

Complicata psihologie a personajului principal — „nr. 702”, — care abia cînd se trezește în celula condamnaților la moarte își dă seama de legile orînduirii în care a trăit, este exprimată cu multă profunzime și sobrietate de actorul Radu Beligan.

Trebuie apoi amintit un fenomen absolut uimitor în acest teatru — tînră actriță Vasilica Tastaman, pe care am văzut-o în comedia contemporană „Prietenia mea Pix”. În doi ani, actrița a reușit să cucerească renume și prețuire pentru excepționalul ei talent de comedie, pentru adîncă înțelegere a umorului scenic, lucru înfîlțit de obicei numai la actorii comici cu multă experiență. E interesant de știut că această actriță atît de iubită de public a venit în teatru dintr-o formație de amatori.

În preajma încheierii stagiunii am văzut la Teatrul Municipal din București repetiția generală cu comedia „Cum vă place”, a lui Shakespeare. Piesa a fost pusă în scenă de Liviu Ciulei, un creator foarte original atît în teatru cît și în cinematografie. Spectacolul e rezolvat într-o interpretare contemporană a teatrului elisabetan și întreaga punere în scenă (inclusiv foarte interesantele costume ale Ioanei Oroianu) se bazează pe profunză studiere a epocii.

Printre numeroasele izbînzii actoricești ale acestui spectacol (de altfel chiar Ciulei interpretează rolul lui Jacques) trebuie remarcat un admirabil actor, tînrul Victor Rebengiuc în rolul lui Orlando.

Cred că prin bogăția mijloacelor folosite, prin nouitatea sa, ca și printr-o oarecare discordanță între anumite situații, spectacolul realizat de Ciulei poate suscita o insuflețită discuție teatrală nu numai la București, ci și, să spunem, la Moscova, dacă spectacolul ar fi prezentat la noi.

Evident, cele câteva exemple pe care le-am relatat mai sus, nu sînt decît o parte din impresiile culese în timpul vizitei mele în România. În încheiere aș dori să vorbesc despre marele interes și străduința de a cunoaște mai deaproape, mai profund, teatrul și dramaturgia sovietică, despre atmosfera de căutare pe care o întîlnesti în majoritatea organismelor teatrale românești și care va duce, fără îndoială, la dobîndirea de noi succese în dezvoltarea artei talentatului popor român.

Colea Răutu cu Alla Larionova și Nikolai Ribnikov

trenul. Mulțimea de femei freacă, se îmbulzește. Dar garnitura nu-și micșorează viteza, trece în goană iar la geamuri chipuri de bărbați caută să deslușească într-o frîntură de secundă figura femeii dragi venite în întîmpinarea. Pentru spectator, șocul e copleșitor.

În filmul japonez, lucrul cu impresionantă sobrietate, într-una din scenele de început o femeie cară apă pe povirișul abrupt al unui munte. Un pas greșit și femeia răstoarnă apa dintr-o găleată. Într-un acces de minie bărbatul o lovește. Femeia nu cîrănește. Mai tîrziu, cînd nenorocirile îngrămădite asupra sămănei familiei culminează cu moartea unui copil, revolta femeii izbucnește însă. În mînia ei deznădăjduită, anarhică, varsă apa și distruge răzoarele cu plante, rod al atîtor sacrificii de neînchipuit. De data asta bărbatul o privește fără o vorbă, fără un gest, continuînd să ude, din găleata lui, pămîntul stîncos.

Colea Răutu se oprește, rămîne pe gînduri și apoi, în chip rezumativ adaugă:

— A fost un Festival care a pus juriului di-

lungată, „Frumoasa Elena” de Offenbach. În septembrie va avea loc premiera operei „Viltoarea vieții” de E. Suhoni. În cinstea celui de al XXII-lea Congres al Partidului, colectivul teatrului pregătește „Orașul tinereții” de G. Șantir.

tala R.S.S.A. Buriat-Mongole — a avut loc o discuție însuflețită despre tradițiile naționale și contemporaneitatea, organizată de secretariatul Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R.

Participarea la această sesiune a unor scriitori de sea-

dintre literaturi, creația populară și folclorul, despre traduceri, lirică, critică, opere scrise și nescrise

● M. Kuzmina semnează în „Sovetskaia kultura” o cronică consacrată expoziției lui Jules Perahim, care a fost deschisă la Moscova.

„Ceea ce-i important în arta lui Perahim — arată M. Kuzmina — este orientarea către social, bogatul conținut de idei și actualitatea spiritului combativ al celor mai multe din lucrările sale... Perahim a străbătut un drum lung de artist luptător... Toată înălțarea sa de artist patriot este exprimată în lucrările din ciclul: „Noua ordine din Europa”, care demască natura sinuoasă a regimului fascist”.

BREVIAR

● Zilele trecute, Teatrul muzical „K.S. Stanislavski și Vl. Nemirovici-Dancenko” din Moscova și-a deschis stagiunea cu opera „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski. În această stagiune spectatorii vor putea vedea din nou, după o pauză înde-

Trupa de balet a teatrului se află acum în America Latină. La întoarcere va începe repetițiile pentru baletul „Cheița de aur” de M.Vainberg

● În întîmpinarea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., la Ulan-Ude — capi-

mă din Uniunea Sovietică, a unor activiști de partid și oameni ai muncii din Buriatia, a imprimat discuției un caracter extrem de important.

Temele principale ale dezbaterii: tradițiile naționale și contemporaneitatea, legătura și influența reciprocă

ULTIMA PERECHE

SCHIȚĂ DE
LEONID
SIOMIN

Mauthausen. Lagărul era în fierbere. Se aștepta vizita lui Himmler și întrebările plouau din toate părțile: cum arată la față? Cu ce bunătăți au să ne procopsească în ziua aceea? O să lucrăm sau o să mai putem răsufla și noi? Careva se lăuda că-l mai văzuse prin '42, la Dachau. Uite așa e, lung, lung cât o zi de post și ciupit tot de vărsat. Nici nu se uită la oameni, privirile îi umblă tot pe sus, pe deasupra capetelor. Altul, însă, care fusese la Auschwitz, arătă că vorbele celui dintâi erau minciuni gogonate. Să vă spun eu cum e: e mărunțel, numai în fotografii pare înalt. Și are un bot lung, albicios...

— Ca botul dulăului nostru, — se amestecă în vorbă posomorit Kostea Turenok.

— Da' unde-i acum dulăul ăsta al tău, Kostea?

— A rămas acolo... răspunse omul plecându-și capul în pământ. Acolo... în sătisorul de lângă Gornel, cu livezi care gem de poame. La vremea asta, în liniștea imbrumată a dimineții poți să auzi cum cad, izbindu-se de pământ, merele tîrziilor de toamnă. Da' ce departe sînt acum! — și oftă. — Bieteii mamei s-o fi pîrjolit inima de dor... Cine știe, poate că o fi primit vestea că băiatul ei, Kostea, a dispărut fără urmă...

— ...Nu, n-aveți dreptate, e chiar înalt — se auzi un glas. L-a văzut un prieten de-al meu, la Buchenwald. Zicea că a trecut la vreo trei pași de el, după care s-a proșărit și a făcut semn cu degetul unui deținut să se apropie. Cică l-ar fi înțeles că of-uri are...

— Zău? Mare canalic!

— Da... și pe deasupra îi mai și place să umble de unul singur. Se zice că suita s-ar ține, în urma lui, la distanță. Nu se teme... Și de ce i-ar fi frică acum de noi... Așa neputincioși cum sîntem...

Kostea privea parcă ca vrăjbit la cei care vorbeau. „Îi place să umble de unul singur. Și nu se teme!” — continuau să-l răsune în urechi, ca un ecou îndepărtat, vorbele tovarășului de suferință.

După câteva clipe se ridică greoi și porni spre baracă. Se furișă în dormitor și, ajuns lângă pat, dibui sub salteaua putredă un cui ruginit. Îl găsi în cariera de piatră și, om prevăzător, îl luase cu el și-l țese cu grijă. De câteva nopți, cuiul grosolan, cu muchi colțuroase nu-i mai dădea pace. Cum încerca să se răsucescă pe o parte, fierul i se înfîșea în coaste, îl înghițea dureros, îl trezea din somn. Încit, la un moment dat, voise să-l arunce, să scape de el.

Îl cercetă cu atenție. Virful era rupt, tocit peste măsură. Ce naiba să faci cu așa ceva? — cugetă Kostea.

...Seara, după o zi de muncă, frinți de oboseală și foame deținutii se adunau tăcuți în așteptarea cinei: o ceașcă de „ersatz” de cafea fără zahăr și o felioară străvezie de piine, și asta „ersatz”. Așteptau în curte, așezați pe bolovanii din fața barăcilor.

Kostea își căută un colțisor unde umbra barăcii se așternea ocrotitoare ca un văl negru și, alegînd o piatră, începu să trece cu încăpăținare virful tocit al cuiului. Nimeni nu-l lua în seamă. Oamenii cătau nerăbdători la clădirea lungă și joasă, cu coșul mare. Pe uși ieșeau într-una bidoane cu cafea și coșuri cu piine. De fiecare dată cînd ușa bucătăriei se trîntea de perete, deținutii comentau în cunoștință de cauză:

— Astea-s pentru blocul trei...

— Masa pentru patru...

— Acum e rîndul lui cinci...

Curînd, curînd ne vine și nouă rîndul, se bucurau ceilalți...

Kostea, însă, nu se mișca de pe bolovanul lui și privea în jur ca o fiară hăituită. Metalul începuse să se înfierbînte, virful tocit al cuiului să strălucescă. Din cînd în cînd Kostea îl pipăia și, se vede treaba nemulțumit, continua să-l frece de piatră. Uitase și de masă și de toate. În minte îi stăruia un singur gînd: va să zică umblă singur, nu se teme! Și lăsa de o parte trebușoara abia cînd în curte răsuna, aspră, comanda de aliniere pentru masă. Își pîi „arma” în buzunar și se ridică în silă.

În noaptea aceea visă că se furișează spre lunganul în uniformă de general. Himmler se tot învîrtea prin curte cînd, deodată, se opri în fața lui și-l chemă cu degetul, poruncindu-i să-și in-

toarcă buzunarele pe dos. De spaimă se trezi și începu să caute cuiul sub pinza aspră a saltelei.

Dar în seara următoare se așeză din nou pe bolovan, trebăluind la cui. În sfîrșit, îl găsi pe placul lui. Fascistul nu se arăta, însă, deloc.

Timp de o săptămînă Kostea umblă cu cuiul la el, în buzunar. După ce treceau de porțile grele de fier, erau luați în primire de SS-iști, care-i numărau cu ochii în patru. Lipînd din galeții pe asfaltul cenușiu, Kostea trecea și el prin control, cu inima cît un purice la gîndul că, pe neașteptate, s-ar putea auzi comanda: „Häftlingen, hände hoch!” („Deținuți, mîinile sus!”)

În care caz deținuții trebuiau să ridice mîinile, să desfacă rîndurile din mers și fiecare din ele să treacă printr-un coridor de SS-iști care începeau să-l buzunărească. Vai și amar de cel la care se găsea vreun briceag, o bricheță!

— Links, zwei, drei!... Links und links! Stîng, doi trei!... Stîng, stîngul — răsuna atunci de pe un podium vocea de stentor a Arbeitsführerului cu capul mare cît o baniță. În mîna avea un bețigaș cu virful plumbuit, despre care mersese vestea că avea darul să-l dibuiască numaidecît pe cel ce cuteza să incurce cumva cadența.

Înainte de masă Kostea hoinărea prin curte, trîgea cu urechea la vorbele celorlalți. Se vorbea mult de mîncare, de piine, de tutun...

Și fascistul care nu mai venea!

De cîte ori nu-și închipuise Kostea cum avea

cînd glasul răgușit al supraveghetorului începu să urle, strident, deșteptarea. Cei trecuți pe listă fură aliniați și mînați spre clădirea de zid.

— Se zice că o să facem baie... După care au să ne trimită să muncim în uzine, în fabrici... — încercă să se amăgească careva.

De cîte ori nu auzise Kostea aceste vorbe. Pînă atunci fusese numai spectator, acum îi venise însă și lui rîndul. O spaimă de moarte îi cuprîndea pe toți.

— Ne mîna ca pe animale, la abator... murmură cineva. Kostea privi pieziș, în juru-i. Fețele oamenilor erau palide, albe ca varul. Și culoarea lor îl uimi. „Pesemne că lumina-i de vină — gîndi. Prea bate soarele în ochi!”

Ajunseseră la clădirea cu uși de fier. Ușile erau încă închise, dar în fața lor se și afla proptit un SS-ist, cu fălcile pătrate, ochii tulburi.

— Țineți rîndul, nu vă răsfrăți! — zberă escorta, împingîndu-i din urmă.

Kostea simți că-i pierde singele din față, că încep să-i tremure genunchii. Apoi i se făcu greață.

— Perechi... Perechi... — începu să zberă și SS-istul postat în ușă.

„El trebuie să fie... ăsta privește prin vizor cînd se înăbușă deținuții!”

SS-istul număra într-una:

— A cincea... A șasea... Perechi! Perechi!

Deodată, în mintea lui Kostea se făcu lumină. Începu să priceapă cumplitul înțeles al numără-

să se desfășoare atacul pentru care se pregătise cu atîta migală! Nu încăpea îndoială, știrea că Konstantin Ivanovici Turenok, în vîrstă de numai 19 ani, originar din Bielorusia, sergent în Armata Sovietică l-a omorît în lagărul de concentrare de la Mauthausen pe Reichsführerul S.S. Himmler avea să apară și în ziare.

Mama, surioara, foștii colegi de școală, camarazii de regiment, cu toții au să afle despre fapta-i vitejească. Iar el n-o să mai fie socotit dispărut fără urmă.

Intr-o zi se răspîndi, însă, zvonul, că Himmler își aminase „inspecția”.

Kostea se pierdu cu firea. Nepăsător la cele din jur, continua să-și petreacă vremea rezemat de peretele barăcii, pe același bolovan zdrelit de țărnia fierului și încăpăținarea omului. Intr-o zi, numărul de deținut ai lui Kostea fu pomenit, alături de altele, pe o listă specială. „Se transferă în alt lagăr” — suna ordinul. Oamenii știau, însă, ce înseamnă asta. Se cutremurau numai la gîndul că, odată și odată, ar putea, la rîndu-le, să se numere printre cei trecuți pe listă. Lista care era un fel de loterie periodică a morții, un fel de bilet de intrare în camera de gazare.

În noaptea aceea, Kostea dibui iar cuiul de sub saltea. La lumina palidă a lămpii, virful strălucea ca argintul. „Ce-ar fi să-mi fac odată vînt în el, să sfîrșesc cu toate! — gîndi.

Își dădu seama că se luminase de ziua abia

torii. Urmă o scurtă pauză; pesemne că vreunui îi înșepeniseră picloarele ori, cine știe, poate că i se făcuse negru înaintea ochilor.

— Dați-i drumu, dați-i drumu! — continuau să zberă fălcile pătrate. — A șaptea, a opta...

Kostea își pironi privirea la pantalonii vîrgați ai deținutului din față. Omul se clătina.

— A noua... Mai repede, mai repede!

Kostea era în perechea a treisprezecea, ultima. „În camera de gazare încap 80 de oameni și noi sîntem 26 — gîndi el. Să fie cumva adevărat că ne duc la baie... Deodată îl cuprînsese amețea, gîndurile prîseră să i se înclcească. „Acolo oamenii mor pe-ncetul. Durează vreo cinci minute. Urlă după aer, își smulg părul, își rup gura... Ia stai, cine a spus asta... Mamă, mamă!... De ce... De ce trebuie să mor așa?!”

— A zecea, a unsprezecea...

Deodată Kostea simți vocea șuierătoare a călăului chiar lângă urechea lui.

— A douăsprezecea... A treisprezecea... A! A-a-a!!!

Capătul mare cu floare al cuiului răsări deodată din tunica de culoare verde murdar a SS-istului, iar nasturii strălucitori de alamă începură, parcă, să joace un joc ciudat în cheutoriile lor...

Altceva, Kostea nu mai apucă să vadă. În fața-i se ivise chipul schimonosit al unui soldat din escortă, apoi țeava neagră a automatului scuiptă limbi de foc...

În romînește de A. VLAD și AL. BRĂTESCU

ESTIVALA

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „A treia vară” — Operă. 2) Parfumat — Scriitor sovietic, autorul romanului „O vară neobișnuită”. 3) Băutuți de vară. 4) Articol — Osman a pierdut un an! — Simbolul rubidului. 5) Unic! — Pe malul lor stau înșirați pescarii sportivi. 6) „Visul unei nopți de vară” de W. Shakespeare. „O zi de odihnă” de Valentin Kataev și „In valesa cîcului” de Mihai Beniuc — Prof. 7) Scriitor sovietic, autorul cărții de știință popularizată „Oameni și munți” — Bronzată de soare — Dublul lui A. 8) Cîripesc — Fructele arborilor dintr-o piesă de Alexandr Korpeciuk. 9) Personaj feminin din piesă „Livada cu vișini” de A. P. Cehov — Culoare — smaragdului. 10) M — Acela — Uniunea Sovietică. 11) Clasic român, autorul pasteurilor „Concertul în luncă”, „Secerișul”, „Cositul” etc. 12) Cămașa din... iunie și din iulie! — Răcoresc cu umbra lor pe vizitatorii stivali — „O... de vară într-o gospodărie agricolă colectivă”, suită simfonică de Zeno Vancea.

semnate. 4) Care are proprietatea de a muia țesăturile asprite de soare-apă etc. — Cep! 5) Baie... colosală — Astfel. 6) Pronume — Aceea — ...Tepeș. 7) Autorul poeziilor „Vara

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

la țară”, „Rapsodii de vară”, „Sfîrșit de vară” etc. 8) Orgoliu (pl.). Culoare (reg.) — Doctor. 9) Popor — Arșițe. 10) În drum — Eu — În ajun. 11) Tunde lina oilor — I se culege recolta. 12) Pepene! — Scriitor sovietic, autorul cărții „O vară în stepă”.

VERTICAL: 1) „...verii”, volum de versuri de Cezar Drăgoi — Ai cui?! 2) Epocă — „Pe... cu lanuri”, poezie de Mihai Beniuc. 3) Stîncă — Neîn-

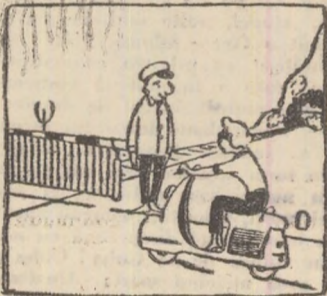
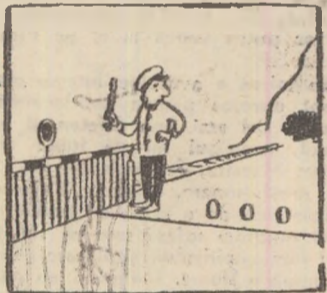
umor

— Lăsați-mă vă rog, să intru, lăsați-mă!...
desen de Vl. Galba

După modă
desen de A. Kurișin

Cale liberă...
desen de I. Pulupanov și A. Fedorov

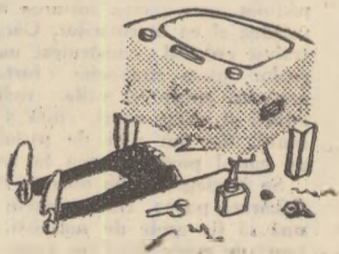

LINGUȘITORUL ÎN CONCEDIU
— De ce nu stai la soare, Vasea?
— Păi... Ivan Ivanovici mi-a spus că m-am bronzat mai frumos decît el.

desen de L. Allmark

desen de Karavaev

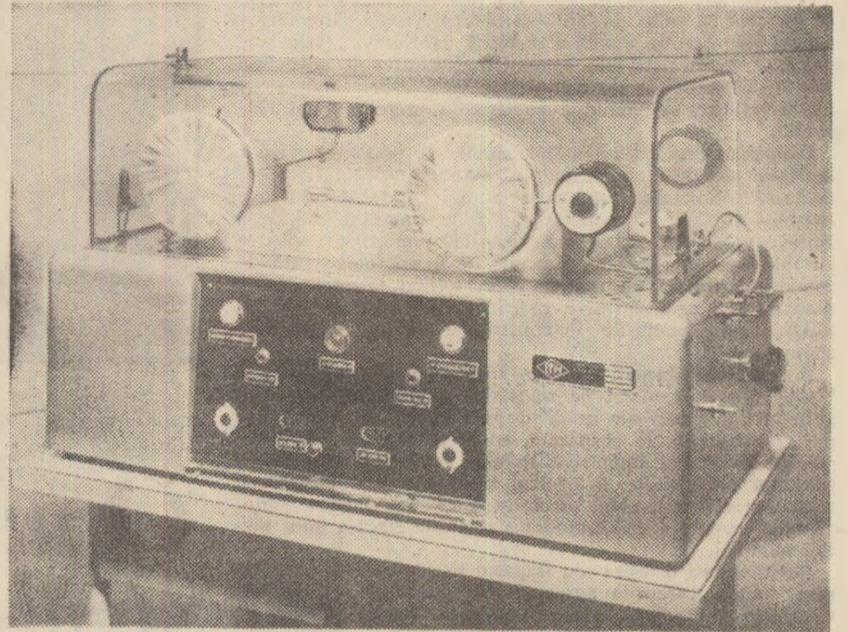

Deformație profesională
desen de R. Hovivian

Consumați delicioasele
CONSERVE DE LEGUME
în borcane, produse de
I. I. L. CRIȘUL
Raionul Criș, regiunea Crișana

INCUBATOR PENTRU PREMATURE

Produs de INDUSTRIA TEHNICO-MEDICALĂ, București

BRÎNZA TRAPIST
ȘI UNTUL
produs de
I. G. I. L.
SIMLEUL
SILVÂNIEI
sînt de calitate
superioară

De vânzare la magazinele alimentare din toată țara

LEGUME ȘI FRUCTE

conservate prin frig, în vrac, ambalate în cutii de carton, saci de hîrtie, oțetă:

I. I. S. ANTREFRIG, strada Fîntîna nr. 36, raionul 23 August, București

consumatorilor colectiv (spitale-cantine) din București și provincie, la prețuri convenabile:

- roșii ● mazăre boabe ● fasole verde ●
- dovlecei de ump'ut ● dovlecei cu floare ●
- bame ● ardei întregi de ump'ut ● ardei tocați ●
- prune pentru compot ● vișine pentru compot

Informații telefonice: 12.89.10

ÎN NUMELE PĂCII ȘI SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE

**ARTICOL
DE FOND
DIN
„PRAVDA”**

Patria noastră trăiește zile mari, de însemnătate istorică. Proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a stîrnit o legitimă mîndrie patriotică în rîndul milioanei de oameni ai muncii.

Forța crescîndă și măreția statului socialist iubitor de pace au fost din nou elocvent puse în lumină de cuvîntarea radiotelevizată a tovarășului N. S. Hrușciiov. Făcînd o profundă analiză a situației interne și internaționale, conducătorul guvernului sovietic a caracterizat amănunțit succesele economice ale țării sovietice. Treburile constructorilor comunismului merg foarte bine!

Cine este incredințat de victoria economică a orînduirii sale sociale nu are nevoie să impună această orînduire altor popoare cu ajutorul armelor. Uniunea Sovietică, ca și celelalte țări socialiste, face totul pentru a ridica obstacole de netrecut în calea dezlănțuirii războaielor de către imperialiști. După cum a subliniat N. S. Hrușciiov, „țările socialiste, toate partidele comuniste frățești sînt adversare hotărîte și convinse ale războaielor între state. Linia noastră în politica externă este coexistența pașnică și nu războiul”.

Oamenii muncii din Uniunea Sovietică, popoarele țărilor lagărului socialist, opinia publică internațională reflectează cu toată seriozitatea asupra declarației conducătorului guvernului sovietic că imperialiștii n-au renunțat la ideea luptei armate împotriva socialismului, împotriva popoarelor iubitoare de pace ci, cuprinși de o ură oarbă față de comunism, urzesc un nou complot militar. Faptele dovedesc că cele mai agresive cercuri imperialiste ar dori să zădărnicească planurile de construcție pașnică a societății comuniste.

Reacțiunea internațională, în frunte cu monopolii din Statele Unite, a mizat pe reînvierea imperialismului vest-german. Iar acesta din urmă propovăduiește cu cinism scopuri revanșarde, de acaparare, se pregătește cu febrilitate pentru un război împotriva statelor socialiste. Din voința puterilor occidentale, în centrul Europei s-a acumulat mai mult material inflamabil decît în orice altă parte a lumii. De aici amenință să răbufnească din nou flacăra unui război mondial.

Există totuși o ieșire din impasul periculos spre care împing lumea cercurile agresive ale puterilor occidentale. Guvernul U.R.S.S. a arătat în repetate rînduri această ieșire și propunerile sovietice se bucură de o largă popularitate în toată lumea. Guvernul sovietic propune încheierea tratatului de pace între statele care s-au aflat în stare de război cu Germania, pe de o parte, și cele două state germane, R.D.G. și R.F.G., pe de altă parte. După părerea Guvernului sovietic este posibilă de asemenea încheierea a două tratate de pace: unul cu Republica Democrată Germană, altul cu Republica Federală Germană.

Dar puterile occidentale răspund prin refuz acestor propuneri raționale, fără să prezinte în același timp propriile lor propuneri de reglementare pașnică cu Germania. La inițiativa pașnică a țărilor socialiste ele răspund printr-un nou acces de isterie războinică și prin zăngănit de arme.

Cele mai largi cercuri ale opiniei publice au primit recenta declarație a lui Kennedy, președintele S.U.A. — care după părerea multor comentatori nu se deosebește de fel de cele mai cinice declarații ale partizanilor poliției lui Dulles „în pragul războiului” — drept o declarație îndreptată spre aștirea „războiului rece”, spre agravarea situației internaționale.

În situația care s-a creat, așa cum a subliniat în cuvîntarea sa radiotelevizată tovarășul N. S. Hrușciiov, trebuie să primim adevărul în față. Refuzînd să încheie tratatul de pace cu Germania pe o bază de comun acord, puterile occidentale amenință cu războiul și cer ca noi să nu încheiem tratatul de pace, cu R.D.G. Ele vor să-și impună voința țărilor lagărului socialist.

Uniunea Sovietică cheamă puterile occidentale să țină seama de glasul rațiunii și să declare că sînt gata să încheie tratatul de pace împreună cu ea.

Uniunea Sovietică este gata să discute în modul cel mai amănunțit considerentele Occidentului în această problemă și nu dorește să știrbească cît de cît interesele legitime ale puterilor occidentale, nu încearcă să obțină modificarea hotarelor stabilite după cel de-al doilea război mondial și nu se gîndește să organizeze o blocadă în jurul Berlinului occidental. Politica noastră este o politică de pace. Dar trebuie să știm de strajă și să luăm măsuri concrete pentru întărirea securității patriei noastre, să sporim capacitatea ei de apărare.

Cuvîntarea radiotelevizată a lui N. S. Hrușciiov, prim secretar al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., a avut un fierbinte răsădit în rîndul oamenilor muncii din Uniunea Sovietică. La Moscova sosesse știri despre marile mitinguri și adunări care au loc în întreprinderi. Poporul sovietic aprobă în unanimitate politica internă și externă a Partidului și Guvernului, măsurile pentru întărirea puterii economice și de apărare a patriei. Colectivele multor întreprinderi care lucrează pentru apărare cer Partidului și Guvernului să le aprobe să treacă de la ziua de lucru de șapte ore la ziua de muncă de opt ore pentru a-și spori contribuția la consolidarea capacității de apărare a țării.

Știm bine că dreptatea este partea noastră. Este un adevăr dovedit de marea insuficiență cu care oamenii sovietici au întîmpinat proiectul de Program al P.C.U.S., de entuziasm pe care îl stîrnete în rîndul oamenilor muncii noua izbîndă în Cosmos. Măreția patriei noastre socialiste și a întregului lagăr al socialismului este chezașia menținerii păcii pe pămînt, chezașia îndeplinirii cu succes a planurilor de construire a comunismului.

(Text prescurtat).

Odesa — Havana

O navă străbate oceanele

— Căutați nava „Leninogorsk”, m-a întrebă un tinăr matelot. Luați barca cea cu motor, o să vă ducă la destinație.

O barcă traversa tocmai golful, acostînd la scara unui vapor impunător.

În aceeași seară, „Leninogorsk” părăsea rada, aruncînd paramele la unul din cheurile Odesei. Abia întors din Cuba, vaporul se grăbea să pornească din nou la drum spre depărtata insulă. Căci poporul cuban are nevoie de grîu, de automobile, de tractoare. Încărcarea se făcea fără răgaz, zi și noapte. Cele cinci magazii se umpleau de cereale, făină, de fel de fel de mărfuri.

Binevoitorii, marinarii s-au grăbit să-mi împlinesc dorința de a-mi povesti călătoria în Cuba.

...Havana toridă, scînteietoare, plină de temperament i-a primit pe marinarii sovietici cu prietenie. Pe străzi, echipajul era oprit de fel de fel de oameni:

— Rusia? O clipă, vă rog! Mă străduiesc să vă învăț limba așa că, dacă vreți, să stăm puțin de vorbă. Ce mai face Anastas Mikoian? Ne amintim cu plăcere de el. Ce succese formidabile călătoria în Cosmos! Yankeii n-au să vă poată ajunge nicicînd din urmă...

— Scuzați, amigo, povestiți-mi și mie ceva despre Universitatea Prietenia Popoarelor. Fiul meu studiază acolo...

Cubanii vor să afle cît mai multe despre Uniunea Sovietică și marinarii răspund bucurîndu-se la întrebări. Mai ales Svetlana și Mașa, care trebuie să le vorbească despre părinții și gospodăriile lor, despre ele însele. Svetlana Samaruba e o fată încîntătoare, îndrăgostită de muzică, plină de energie, „iute ca o zvir-lugă” — după cum spun mateloții. Prietena ei, bucătăreasa Mașa Romanova, o fetișcană cam de aceeași vîrstă, are niște ochi ca de zînă. Cele două fete ocupă aceeași cabină. Împreună cu bucătăreasa șefă, „bătrînul” sau bătrîna lupoaică de mare Zoia Andreevna, cum vreiți s-o

luați, și cu medicul de bord Bella Coghodidze, ele alcătuiesc grupul feminin de pe „Leninogorsk”. Și, de ce n-am spune-o, prezența lor la bord obligă echipajul să se radă mai des chiar decît s-ar cuveni.

— Cum? Ați terminat școala medie și școala tehnică la 19 ani? Da’ știți că nu v-ați pierdut vremea!

Cubanii îi invită pe marinari să-l viziteze, să ia masa cu ei.

Cei care au devenit astăzi stăpîni plantațiilor de trestie de zahăr, stăpîni uzinelor, tuturor bogățiilor Cubei formează un adevărat monopol care sprijină, apără Revoluția. Cu toții n-au decît un singur scop: s-o slujească, să-i fie folositori.

Tinăra milițiană, înarmată cu pistolul, care păzea intrarea băncii, suridea și ea marinarilor. Căci așa trăiesc cubanii: construiesc un grup școlar într-o străveche fortăreață, seamănă grîno în văile roditoare, educă și cresc copii, cîntă și dansează, dar nu uită de pistolul — pe care-l poartă mereu la centură.

Se înțelege, Cuba dorește cu înflăcărare pacea. Dar aurora continuă să fie grele de noliști, vestitoare de primejdii. Cine poate ști de unde și cînd poate lovi dușmanul?

Marinarii de pe „Leninogorsk” au rămas, de pildă, profund impresio-

nați atunci cînd au aflat că în zori, cînd vîlul nopții n-apucase încă să se destrame, dușmanul dăduse foc unor plantații de trestie de zahăr, că glonțul ucigaș al unui mercenar ucisese pe cubanul ce făcea de gardă la scara navei sovietice, că un avion „necunoscut” bombardase o școală...

— Vi s-a povestit curava de ziua de 8 Martie pe care am petrecut-o în Cuba? m-a întrebă Mașa. Nu? Atunci, Svetlana, ia spune-i cum s-au petrecut lucrurile.

— Abia am apucat să ancorăm la Mariel, a început Svetlana cu o mulțumire abia ascunsă, și căpitanul s-a înființat la bucătărie:

— Ei fetelor, ne-a spus, acum să vă văd ce puteți. Cățiți-vă, pudrați-vă, că vă așteaptă o surpriză... Prietenii noștri cubani — membrii comitetului revoluționar din port — au aflat că echipajul se pregătește să sărbătorească ziua de 8 Martie și s-au invitat la bord cu familiile lor.

— Intreaga navă a fost cuprinsă de fierbere. Băieții frecau puntea și lustruiau alăturile, noi pregăteam fripturile și celelalte bunătăți.

— Să știți că eu am lucrat pe ogoarele Cubei, a intervenit zglobie Mașa. Trestia de zahăr e recoltată de trei ori pe an. Cubanii ne-au invitat la „Sărbătoarea celei de a doua recolte”. Din păcate Svetlana era de serviciu pe bucătărie, așa că la serbare am plecat numai eu și echipajul.

În ziua aceea memorabilă, marinarii noștri au făcut adevărate minuni. Au lucrat la fel de bine ca și cubanii.

Un vînt călduț a prins să zburde printre catargele albe ale „Leninogorskului”. Pe puntea inundată de soare, oamenii continuă să-și depe-ne amintirile.

...Elisa Carmanata, soția agentului însărcinat cu descărcarea, ne vizita de multe ori, cu soțul ei. Într-o zi le-a invitat pe fete să viziteze Havana. Au străbătut orașul în mașină, după care au pornit spre una din vestitele lui plaje.

— Abia după Revoluție ne-a devenit plaja asta accesibilă și nouă, muritorilor de rînd, le-a explicat Elisa.

Deodată, deasupra plajei a apărut un elicopter.

— Priviți! a strigat senora Carmanata. E aparatul lui Fidel! Ii place să vină aici, să ia masa, să se odihnească.

Atunci, marinarii noștri n-au avut prilejul să-l vadă pe eroul național al Cubei. Dar păstrează în amintire o altă întîlnire care a avut loc mai înainte.

...După ce a acostat la Manzaniello, echipajul lui „Leninogorsk” a aflat că este invitat la binecunoscutul poet cuban Manuel Navarro Luna care le-a adus la cunoștință că îl vor putea vedea la el pe Fidel Castro.

Întîlnirea a avut loc într-un moment dureros pentru conducătorii Cubei. Cel mai bun prieten al lui Fidel, tovarășul lui de luptă din Sierra Maestra, comandantul Armatei revoluționare, Miguel Fajardo, fusese ucis de o mină de trădător.

O multime uriașă umplea piața din fața cimitirului, și fiecare ținea în mînă o floare. Înaintînd cu pași greoi, Castro s-a apropiat de microfon. Atunci, peste mulțime s-a așternut o tăcere adîncă. Fidel și-a îmbrățișat cu privirea compatrioții, după care a început să vorbească cu glas răgușit, înecat de durere.

— Imperialiștii americani încearcă să înăbușe Revoluția noastră prin forța armelor. Dar noi nu simțim numai șase milioane, ci mult mai mulți. Căci toți oamenii cinstiți din lume strigă dimpreună cu noi: „Jos mîinile de pe Cuba! Cuba nu va avea nicicînd soarta Guatemalei!”

În piață, zece mii de oameni erau zguduți de aceeași durere. Zece mii de mîini strîngeau floarea, aducînd ultimul omagiu celui care murise pentru ca Patria să trăiască.

Apoi, „Leninogorskul” a ridicat iar ancora, pornind în larg într-o nouă și lungă călătorie. Îl urmăream cu gîndul.

Și-l vedeam parcă trecînd Gibraltarul, înfruntînd valurile uriașe ale Oceanului. În depărtare, țărîmul se pierdea, estompat de ceață. La posturile lui, echipajul lucra impecabil, străduindu-se să cîstească cel de al XXII-lea Congres al Partidului. Din nou, nava plutea cu toată viteza spre însoritele și depărtatele țărîmuri ale Cubei.

Liudmila Pavlova